

Cuprins

PREAMBUL.....	2
CAPITOLUL I – PREZENTAREA TERITORIULUI – ANALIZA DIAGNOSTIC	3
1.1 TERITORIUL	3
1.1.1 Localizarea geografică.....	3
1.1.2 Relief.....	5
1.1.4 Clima	6
1.1.5 Flora și fauna	6
1.2 POPULAȚIE – DEMOGRAFIE	10
1.2.1 Densitatea populației.....	10
1.2.2 Structura pe sexe a populației	11
1.2.3 Natalitate, mortalitate, spor natural.....	11
1.2.4 Structura populației pe grupe de vârstă (anul 2021) -după domiciliu	12
1.2.5 Populația stabilă după principalele etnii - RPL 2011	16
1.3 CARACTERISTICI DE MEDIU	18
1.4 Patrimoniu arhitectural și cultural	20
1.5 ECONOMIA LOCALĂ.....	23
1.5.1 Populația activă și populația inactivă.....	23
1.5.1 Populația ocupată și șomajul	23
1.5.2 Agricultură	28
1.5.3 Industrie-microîntreprinderi	35
1.6 SERVICII PENTRU POPULAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ MEDICO-SOCIALĂ	43
1.6.1 Servicii de sănătate.....	43
1.6.2 Prestații sociale.....	44
1.6.3. Educație	47
1.6.4 Recreere	49
1.8 INFRASTRUCTURĂ TEHNICO- EDILITARĂ	50
3.3. BILANȚUL POLITICILOR ÎNTREPRINSE ÎN COMUNA VINATORI ȘI ELEMENTE COMPLEMENTARE PRIVIND PREZENTAREA COMUNEI.....	53

CAPITOLUL II – ANALIZA SWOT – PUNCTE TARI – PUNCTE SLABE – OPORTUNITĂȚI – AMENINȚĂRI (RISURI)	54
CAPITOLUL III – VIZIUNE, PRIORITĂȚI ȘI OBIECTIVE.....	68
3.1. VIZIUNEA.....	68
3.2. PRIORITĂȚI DE DEZVOLTARE.....	69
3.3. OBIECTIVE	69
CAPITOLUL IV - PROCESUL DE ELABORARE A STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ	70
CAPITOLUL V - DISPOZITIVUL DE COMUNICARE ȘI INFORMARE	71
CAPITOLUL VI - OPORTUNITĂȚI DE FINANȚARE PENTRU NEVOILE DE DEZVOLTARE LOCALĂ IDENTIFICATE PRIN STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A COMUNEI VINĂTORI, JUDEȚUL MUREȘ PENTRU PERIOADA 2021-2027	73
CAPITOLUL IX COOPERARE ȘI ÎNFRĂȚIRE.....	82

PREAMBUL

Prezentul document prezintă Strategia de Dezvoltare Locală a Comunei Vinători pentru perioada 2021-2027. Strategia de Dezvoltare Locală a Comunei Vinători 2021-2027 reprezintă instrumentul prin care, plecând de la analiza socio-economică a comunei, se identifică nevoile de dezvoltare (având ca punct de pornire nevoile identificate în teritoriu, prioritățile de dezvoltare în raport cu acțiunile cheie finanțate prin programe de finanțare europene și naționale) și celelalte documente programatice la nivel național și regional.

Prima parte a prezentei Strategii de Dezvoltare cuprinde o prezentare generală - analiza diagnostic a comunei, care se referă la următoarele componente: teritoriu, populație, caracteristici de mediu, patrimoniu arhitectural și cultural, economia locală (cuprinzând domenii precum repartizarea populației active, agricultură, industrie, comerț, servicii), servicii pentru populație și infrastructură medico-socială, activități sociale și instituții locale, precum și infrastructura socio-edilitară existentă. Totodată, în analiza diagnostic este prezentat bilanțul politicilor întreprinse de comună, inclusiv politicile de dezvoltare care au fost sprijinite prin fonduri nerambursabile în ultimii ani, precum și alte elemente complementare care pot influența dezvoltarea comunei.

Prezentarea analizei diagnostic este urmată de cea a analizei SWOT, prin care sunt identificate punctele tari și punctele slabe în principalele domenii cheie de dezvoltare.

Viziunea dezvoltării Comunei Vinători a fost conturată pe baza reunirii în cadrul unei imagini unitare a obiectivelor și priorităților reliefate în urma analizelor realizate. Această viziune va fi transpusă în practică prin intermediul proiectelor propuse pentru perioada 2021-2027 pentru fiecare domeniu/subdomeniu în parte.

Ultima parte a Strategiei de Dezvoltare Locală include prezentarea procesului de elaborare a Strategiei, dispozitivul de comunicare și informare cu privire la implementarea acțiunilor propuse, sursele de finanțare disponibile în perioada 2021-2027.

Principiul fundamental aplicat în elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală a fost abordarea „bottom-up - de jos în sus”. Așadar, toate componentele prezentate anterior au fost elaborate prin consultarea persoanelor și organizațiilor interesate, asigurând astfel o autenticitate ridicată a tuturor conținuturilor prezentate și o legitimare democratică a procesului de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Locală.

Pentru elaborarea acestui document, echipa implicată în realizarea SDD a primit un sprijin substanțial și constant din partea unui număr mare de persoane și instituții, sprijin concretizat în oferirea de informații, exprimarea de opinii, formularea de clarificări, asigurarea spațiilor de desfășurare a întâlnirilor, etc. Tuturor acestor persoane dorim să le mulțumim pentru susținerea acordată!

CAPITOLUL I – PREZENTAREA TERITORIULUI – ANALIZA DIAGNOSTIC

1.1 TERITORIUL

1.1.1 Localizarea geografică

Comuna Vinători este o comună din județul Mureș, fiind situată în sud-estul județului, în Transilvania, pe drumul național DN 13/E 60, Brașov-Sighișoara-Tîrgu Mureș.

Localitatea face parte din Regiunea de Dezvoltare Centru, fiind situată la 65 km de Municipiul Tîrgu Mureș, la 12 km de Sighișoara și se învecinează cu următoarele comune:

- la Nord-Est cu localitatea Secuieni, județul Harghita,
- la Nord cu localitatea Eliseni, județul Harghita,
- la Sud-Est cu localitatea Saschiz,
- la Sud cu localitatea Apold,
- la Vest cu localitatea Albești.

Sursa foto: Wikipedia.org

În perimetrul comunei se află punctul de vărsare a pârâului Archita în Târnava Mare. Obiectivele cele mai apropiate de comuna Vinători sunt:

- ✓ Orașul Sighișoara la o distanță de 12 km;
- ✓ Aeroportul Transilvania la o distanță de 69 km.

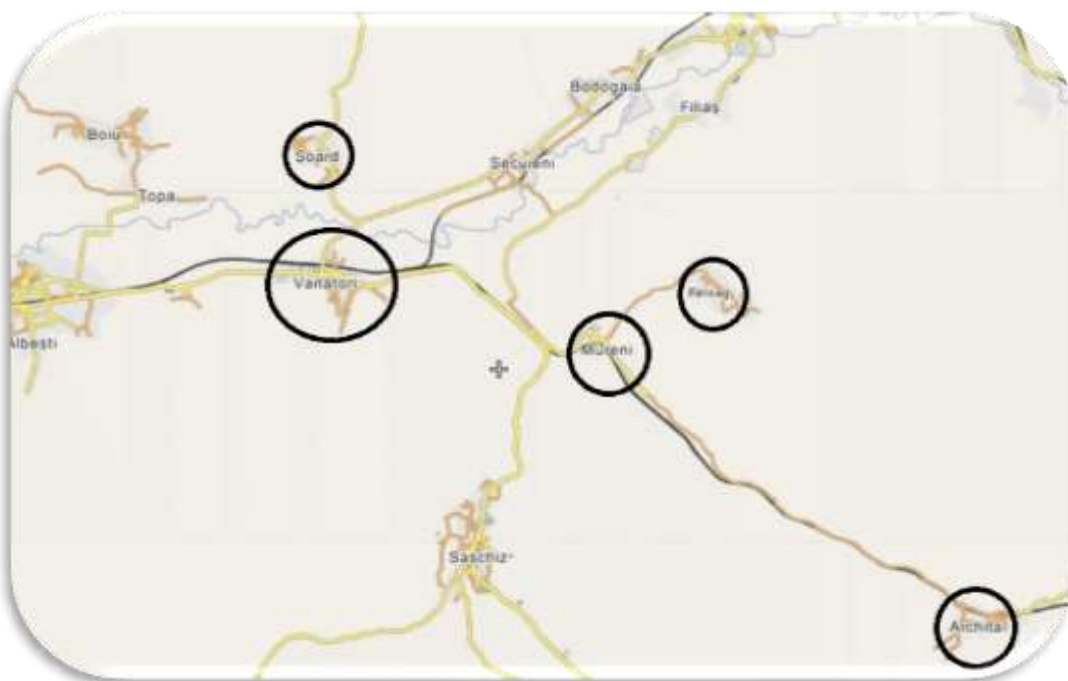

Teritoriul administrativ al comunei are o suprafață de 111,73 km².

Cuprinde 5 așezări: **Vînători, Șoard, Mureni, Feleag, Archita.**

Satul Vînători, mai demult *Hașfalău*, (în maghiară Hégjasfalva, Hégjásfalva, în germană Diwaldsdorf, Teufelsdorf, Truffelsdorf, în dialectul săsesc Deiwelsderf, Deiwelsterf) este reședința comunei Vînători. Acesta este atestat documentar în anul 1329 cu numele de Villa Eyanis. Localitatea este situată pe malul stâng al râului Târnava Mare.

Potrivit prevederilor Legii 351/2001 - privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a "Rețeaua de localități", comuna Vînători este o comună de rang IV, cu o populație de peste 3.000 de locuitori, iar satele aparținătoare sunt localități de rangul V.

Sursa foto Wikimapia.org

Coordonatele geografice ale comunei Vînători sunt 46°14'08" latitudine nordică și 25°52'42" longitudine estică.

Stema comunei Vînători

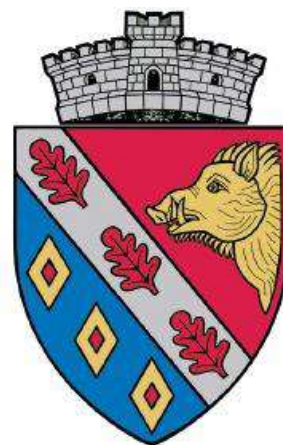
Stema comunei Vînători se compune dintr-un scut triunghiular cu marginile rotunjite, tăiat în bandă.

În partea superioară, în stânga, în câmp roșu, se află un cap de mistreț de aur.

Pe banda de argint se află trei frunze de stejar roșii.

În partea inferioară, în dreapta, în câmp azur, se află trei romburi roșii cu bordură de aur.

Scutul este timbrat de o coroană murală de argint cu un turn crenelat.

Semnificațiile elementelor însumate: - Capul de mistreț - trofeu de vânătoare - face aluzie la toponimul comunei Vînători, reprezintă fauna zonei și este simbolul forței și curajului.
- Frunzele de stejar se referă la istoria, toponimul și eroii comunei, respectiv Regimentul 1 Vînători de Munte al Armatei Române din Primul Război Mondial, reprezentând geografia zonei, apa și pădurile de foioase.
- Romburile cu bordură, stilizând flacăra, reprezintă bogăția gazului metan din zonă.
- Coroana murală cu un turn crenelat semnifică faptul că localitatea are rangul de comună.

1.1.2 Relief

Comuna Vînători face parte din Podișul Hârtibaciului¹. Tipul general major al reliefului este de podiș deluros. Altitudinea medie este de 395 m. Relieful este reprezentat printr-o suită de dealuri și văi înguste, cu dealuri asimetrice, care adeseori se termină la partea superioară a interfluviilor cu suprafețe plane, cu înclinare ușoară longitudinală și transversală.

Versanții au evoluat în raport cu condițiile de rocă, vegetație, structură, climă, mod de utilizare a terenurilor. În regiunile unde predomină nisipurile, cusele sunt bine exprimate în relief, cu pante accentuate, în condițiile unei vegetații ierbacee, acestea sunt afectate de eroziunea în suprafață, alunecări superficiale, torențialitate, evoluând predominant prin retragere.

Podișul Hârtibaciului, structură din care face parte comuna Vînători, reprezintă o regiune clasică de alunecări de teren, prezente într-o gamă variată de tipuri. Caracteristice sunt însă alunecările masive de tip „glimee”.

Glimeele- considerate de unii piramide, vestigii dacice, ori tumuli ridicați de celți, sunt doar forme de relief naturale. Geneza lor este pusă pe seama unor alunecări masive de versant (glimee) produse aproximativ la limita Pleistocen - Holocen (12000 de ani în urmă). Desprinderea mai multor trepte alungite (copârșee) a fost urmată de stabilizarea lor, apoi de modelarea (prin eroziune de suprafață, șiroiri, torențialitate, alunecări superficiale) și de individualizarea guruiețelor.

1.1.3. Rețeaua hidrografică

Rețeaua hidrografică de pe raza comunei Vînători este constituită din rețeaua hidrografică a râului Târnava Mare (afluent al râului Mureș). Pe raza comunei, râul Târnava Mare are ca afluenți principali pârâul Archita și pârâul Scroafei.

Pe raza comunelor Vînători și Albești este construit un baraj de acumulare nepermanentă pe râul Târnava Mare, cu rol de apărare împotriva inundațiilor. Acest baraj are un volum de 25 mil. m³ și controlează o suprafață a bazinului hidrografic de 1.755 km², având o lungime a digurilor de 11,65 km.

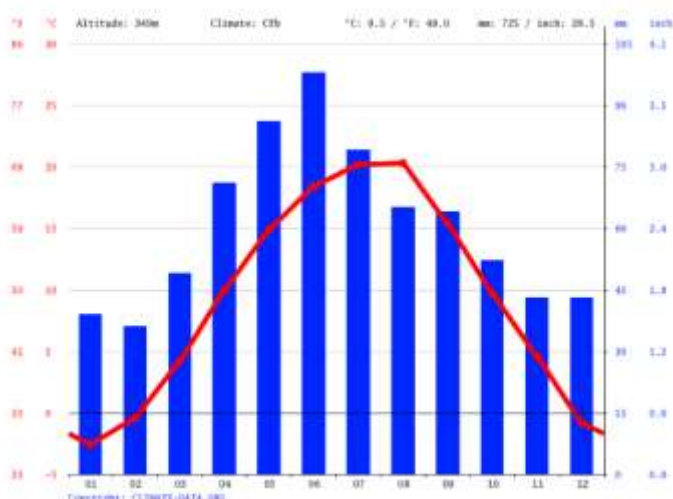
¹ Sursa: Strategii ale dezvoltării durabile în Podișul Hartibaciului

Apele subterane de pe raza comunei au debite scăzute și conținuturi mari de minerale și, în general, nu sunt adecvate pentru băut. În luncile și pe terasele râurilor apar ape freatice bogate, dar și acestea au un conținut mare de minerale și sunt dure.

1.1.4 Clima

Sursa: en.climate-data.org

Pe teritoriul Comunei Vinători întâlnim climatul temperat - continental moderat, specific Depresiunii Colinare a Transilvaniei. Temperatura medie anuală este de 9,2 ° C, iar media precipitațiilor anuale este de 742 mm.

Există cantități însemnate de precipitații pe tot parcursul anului în localitatea Vinători. Până și în cea mai secetoasă lună se înregistrează cantități însemnate. Cea mai secetoasă lună din an este luna februarie, având precipitații de 39 mm, iar cu o medie de 101 mm, luna iunie este luna cu cele

mai mari cantități de precipitații. Între luna cea mai secetoasă și cea mai ploioasă există o diferență medie de 62 mm.

Luna cu cea mai scăzută temperatură medie de -2,7 ° C este luna ianuarie, luna august fiind cea mai caldă lună din an, cu o temperatură medie de 20,1 ° C. Temperatura medie anuală variază cu 22,8 ° C.

Luna cu cea mai mare umiditate relativă este luna decembrie (79,02 %). Luna cu cea mai mică umiditate relativă este luna aprilie (65,08%).

Luna cu cel mai mare număr de zile în care se înregistrează ploi este luna mai (14,27 zile). Luna cu cel mai mic număr de zile în care se înregistrează ploi este luna octombrie (7,87 zile).

În Vinători, luna cu cele mai multe zile însorite este luna iunie, cu o medie de 11,01 ore de soare. În total, sunt 341,29 ore de soare în iunie. Luna cu cele mai puține zile însorite este luna ianuarie, cu o medie de 4,51 ore de soare/zi și un total de 139,91 ore de soare/lună.

Aproximativ 2895,29 ore de soare sunt în Vinători pe parcursul unui an. Media este de 95,03 ore de soare/lună. (Sursa: <https://en.climate-data.org>)

1.1.5 Flora și fauna

Una dintre principalele valori ale teritoriului comunei Vinători este includerea sa în zona de arii protejate Natura 2000, respectiv:

- ROSCI0227- Sighișoara Târnava-Mare,
- ROSPA0099 Podișul Hârtibaciului,

- ROSCI0383 Râul Târnava Mare între Odorheiu Secuiesc și Vinători,
- ROSCI0357 Porumbeni.

ROSCI0227 SIGHIȘOARA - TÂRNAVA MARE

Situl a fost desemnat în principal pentru conservarea a 18 tipuri de habitate naturale, recunoscut pentru bogăția speciilor de faună și floră de interes conservativ.

Astfel, în sit se asigură conservarea efectivelor populaționale a șase specii de mamifere, patru specii de amfibieni și reptile, patru specii de pești, 15 specii de nevertebrate și șapte specii de plante vasculare. Un număr de șapte habitate naturale din sit sunt prioritare pentru conservare, între care Păduri aluviale cu anin negru și frasin sau Vegetația de silvostepă eurosiberiană cu stejar, sunt extrem de bine reprezentate.

Alte tipuri de habitate, precum Păduri de stejar cu carpen de tip *Galio-Carpinetum*, Păduri de fag de tip *Asperulo-Fagetum* sau Tufărișuri subcontinentale peri-panonice realizează acoperiri semnificative, între cele mai mari din țară. Vegetația forestieră panonică este compusă din stejar pufos, în amestec cu stejar pedunculat, arțar tătărească și păr pădureț.

Dintre plantele de interes comunitar prezente în sit menționăm specia de orhidee papucul Doamnei, capul șarpelui, irisul sălbatic, hodoceanul, turița, angelica de baltă, clopoștii de baltă, iar dintre raritățile floristice, planta cântărețului, plantele medicinale arnica, rușcuța de primăvară și iarba de junghiuri, specia de orhidee numită popular căpșuniță roșie, laleaua pestriță, gladiola imbricată, diverse tipuri de rogoz etc. În lista speciilor care fac obiectul desemnării sitului se regăsesc câteva rarități faunistice și floristice, dintre animale menționând vidra și pisica sălbatică, peștii iubitori de substrat nisipos dunăreț sau nisiparnița, moioaga, petrocul, scoica de râu, fluturele *Matura* și fluturele roșu de mlaștină (fluturaș purpuriu), gândacii croitorul mare al stejarului și unicornul, cosașul transilvan. De asemenea, situl găzduiește patru specii de lilieci de interes comunitar (lilicac cârn, lilicac mic, lilicac mare cu bot ascuțit, lilicac de amurg).

Este cel mai întins sit din bioregiunea continentală a României. Armonioasa conviețuire a comunităților locale cu natura, îndeosebi a comunităților săsești în trecut, a dus la conservarea unei diversități biologice remarcabile. Importanța europeană a sitului este specială deoarece aici există cele mai mari suprafețe de pajiști naturale cu procese ecologice nealterate.

Sursa: w.w.w.afir.info, w.w.w.natura2000.mmediu.ro

ROSPA0099 Podișul Hârtibaciului se întinde pe suprafața a trei județe: Brașov 35%, Mureș 14% și Sibiu 51%. Este caracterizată de lipsa aproape totală a arăturilor și abundența terenurilor semi-naturale - pajiști și fânețe extensive.

Structura peisajului este mozaicată, constând din alternanța ariilor semi-naturale cu păduri de foioase, ceea ce rezultă într-o biodiversitate foarte ridicată. Găzduiește efective importante din speciile caracteristice acestei zone, aici cuibărește cea mai însemnată populație de acvilă țipătoare mică (*Aquila pomarina*) și de viespar (*Pernis apivorus*) din România, densitatea cea mai ridicată fiind atinsă la sud de Valea Hârtibaciului. Efectivele de huhurez mare (*Strix uralensis*), caprimulg (*Caprimulgus europaeus*), ciocănitoare de stejar (*Dendrocopos medius*), ciocârlie de pădure (*Lullula arborea*) și sfrâncioc roșiatic (*Lanius collurio*) sunt și ele cele mai însemnate dintre siturile din țară. Populația de cristel de câmp (*Crex crex*) este semnificativă pe plan global (peste 20 de perechi) dar este și printre primii dintre siturile din România. Este de asemenea printre primii zece situri din țară pentru ghionoaie sură (*Picus canus*).

Sursa: w.w.w.afir.info, w.w.w.natura2000.mmediu.ro

ROSCIO357 PORUMBENI

Aria naturală se întinde în partea sud-vestică a județului Harghita (pe teritoriile administrative ale comunelor: Dârjiu, Feliceni, Mugeni, Porumbeni și Șimonești; și pe cel al orașului Cristuru Secuiesc) și în cea sud-estică a județului Mureș, pe teritoriul administrativ al comunei Vinători și este străbătută de drumul național DN13C, care leagă localitatea Vinători, Mureș de DN13A (Morăreni, Harghita).

Zona a fost declarată sit de importanță comunitară prin Ordinul nr. 2.387 din 29 septembrie 2011 (pentru modificarea Ordinului ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1.964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România) și se întinde pe o suprafață de 7.051,70 de hectare.

Situl reprezintă o zonă naturală (păduri de foioase, păduri în amestec, pășuni, mlaștini, turbării, terenuri arabile cultivate, pajiști și pășuni) încadrată în bioregiunea continentală estică a Depresiunii colinare a Transilvaniei, la poalele vestice ale Munților Harghitei (grupă muntoasă a Moldo-Transilvană) ce aparțin lanțului carpatic al Orientalilor.

Aria naturală dispune de două tipuri de habitate: Păduri de fag de tip *Asperulo-Fagetum* și Păduri dacice de *Quercus robur* (stejar) și *Carpinus betulus* (carpen); ce adăpostesc și asigură condiții de viață mai multor specii din fauna sălbatică a Occidentalilor.

La baza desemnării sitului se află o gamă diversă de mamifere, reptile, amfibieni, pești și insecte; dintre care unele protejate la nivel european prin Directiva CE 92/43/CE din 21 mai 1992 (privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică) sau aflate pe lista roșie a IUCN.

Specii faunistice semnalate în arealul sitului: urs brun (*Ursus arctos*), lup cenușiu (*Canis lupus*), vidră de râu (*Lutra lutra*), liliacul comun (*Myotis myotis*), liliac cu urechi de șoarece (*Myotis blythii*), liliacul mic cu potcoavă (*Rhinolophus hipposideros*), liliacul cu urechi gâte (*Barbastella barbastellus*), șarpele orb (*Anguis fragilis*), șarpele de alun (*Coronella austriaca*),

gușter (*Lacerta viridis*), șopârlă de câmp (*Lacerta agilis*), ivorașul-cu-burta-galbenă (*Bombina variegata*), broască râioasă verde (*Bufo viridis*), brotac verde de copac (*Hyla arborea*), broască râioasă (*Bufo bufo*), broasca de pământ (*Pelobates fuscus*), broasca-roșie-de-munte (*Rana temporaria*), broasca-roșie-de-pădure (*Rana dalmatina*), broasca mare de lac (*Rana ridibunda*), tritonul cu creastă (*Triturus cristatus*), tritonul comun transilvănean (*Triturus vulgaris*), mreană vânătă (*Barbus meridionalis*), boartă (*Rhodeus sericeus amarus*), zvârlugă (*Cobitis taenia*), rădașcă (*Lucanus cervus*).

Sursa: [https://ro.wikipedia.org/wiki/Porumbeni_\(sit_SCI\)](https://ro.wikipedia.org/wiki/Porumbeni_(sit_SCI))

ROSCI0383 RÂUL TÂRNAVA MARE ÎNTRE ODORHEIU SECUIESC ȘI VÎNĂTORI

Descrierea ariei: Situl acoperă suprafața râului Târnava Mare și malul acestuia. Habitatele de pe malul râului și cursul râului formează un coridor important pentru mamifere mari. Râul adăpostește multe specii de pești, dar și scoici.

Specii prezente, care sunt enumerate în anexa II a Directivei Consiliului 92/43/CEE: vidră (*Lutra lutra*), liliac comun (*Myotis myotis*), liliac cu urechi mari (*Myotis bechsteini*), liliac mic cu potcoavă (*Rhinolophus hipposideros*), triton cu creastă (*Triturus cristatus*), ivoraș cu burtă galbenă (*Bombina variegata*), triton comun transilvănean (*Triturus vulgaris*), cără (*Sabanejewia aurata*), moioagă (*Barbus meridionalis*), boartă (*Rhodeus sericeus amarus*), scoică mică de râu (*Unio crassus*).

Alte specii de pești care trăiesc în râul Târnava Mare pe zona sitului Natura 2000: zvârlugă (*Cobitis elongatoides*), clean (*Squalius cephalus*), obleț (*Alburnus alburnus*), beldită (*Alburnoides bipunctatus*), știucă (*Esox lucius*), scobar (*Chondrostoma nasus*), porcușor (*Gobio gobio*), mreană (*Barbus barbus*), boiștean (*Phoxinus phoxinus*), lipan (*Thymallus thymallus*), păstrăv indigen (*Salmo fario*), grindel (*Barbatula barbatula*), biban (*Perca fluviatilis*), șalău (*Sander lucioperca*), caras (*Carassius gibelio*), somn (*Silurus glanis*), crap (*Cyprinus carpio*), păstrăv curcubeu (*Oncorhynchus mykiss*), biban soare (*Lepomis gibbosus*) și murgoi băltat (*Pseudorasbora parva*).

Situl este foarte vulnerabil la pierderile de habitat de-a lungul râului, ca rezultat al activităților agricole. Râul este amenințat de dragări, regularizări și amenajări de către Apele Române. Depozitarea deșeurilor pe mal și vărsarea apelor uzate în râu sunt alte amenințări importante. Fragmentarea râului cu baraje sau captări au un impact negativ semnificativ asupra speciilor acvatice prezente.

Descrierea limitei existente: Situl Natura 2000 ROSCI0383 Râul Târnava Mare între Odorheiu Secuiesc și Vinători, conform OM nr. 1964/2007 se întinde în județul Mureș pe teritoriul comunei Vinători (>1%), iar în județul Harghita pe teritoriul localităților: Cristuru Secuiesc (3%), Feliceni (<1°,0), Mugeni (<1°,0), Odorheiu Secuiesc (<1°,0), Porumbeni (<1%), Secuieni (3%).

Situl este accesibil din următoarele localități: Odorheiu Secuiesc, Feliceni, Tăureni, Mugeni, Oțeni, Aluniș, Porumbeni Mari, Porumbeni Mici, Betești, Cristuru Secuiesc, Filaș, Bodogaia, Secuieni, Vinători. În general situl se suprapune peste albia minoră a râului Târnava Mare între localitățile Odorheiu Secuiesc și Vinători cu o pauză în zona localității Porumbeni Mari. În această zonă râul se suprapune cu situl Natura 2000 Porumbeni. Astfel situl este compus din două părți.

Portiunea estică a sitului se termină la limita sitului Natura 2000 Porumbeni, și se continuă la sud de localitatea Porumbeni Mari. De aici situl atinge localitățile Porumbeni Mici, Betești, Cristuru Secuiesc, Filaș, Bodogaia și Secuieni. Pe această zonă limita nordică și sudică a sitului urmărește la fel în general limita terenurilor agricole, iar în unele zone se

suprapune cu brațe moarte și cu vegetație forestieră ripariană mai extinsă. Astfel de zone sunt la sud-est și sud de localitatea Secuieni. În general lățimea medie a sitului pe această porțiune este de 150 m.

Drumurile principale în apropierea sitului sunt: între Vânători și Cristuru Secuiesc DN 13C, între Cristuru Secuiesc și Odorheiu Secuiesc DJ 137. Situl reprezintă o zonă umedă importantă din regiunea biogeografică continentală constituind habitat specific pentru patru specii de mamifere de interes conservativ, alături de trei specii de amfibieni și trei specii de pești și un nevertebrat acvatic de asemenea de interes conservativ. Zona care cuprinde situl este situată în partea estică a Podișului Transilvaniei și Podișul Târnavelor, în partea centrală a României.

Râul cu principala influență asupra sitului este Târnavă Mare, afluent principal al Mureșului, izvorăște din Munții Gurghiu (vârful Piatra Ascu(ită), drenează apele din flancul vestic al munților Gurghiu - Harghita și dealurile subcarpatice ale Odorheiului de pe o suprafață de 1.539 km². Adună câteva afluenți mai importanți: Șicasău, Ivo, Brădești râul Alb și Geoagiu. În zona sitului debitul mediu multianual al râului este de 8,0 mc/s, debitul maxim cu posibilitate de depășire 1% este de 600 mc/s.

Relieful în cea mai mare măsură are caracteristici de podiș, are înălțimi mai mari în Est (peste 650 m) și mai mici în Vest (350- 400m). Este format din interfluvii majore de separate culoare de vale extinse orientate de la Est la Vest, are versanți intens degradați prin alunecări și torentialitate.

Situl este important pentru *Lutra lutra*, *Bombina variegata*, *Rhodeus sericeus amarus* și *Unio crassus*.

Sursa: <https://www.natura2000tarnava-mare.ro/despre-proiect/>

1.2 POPULAȚIE – DEMOGRAFIE

În anul 2011 populația totală stabilă a comunei Vânători număra 3901 de persoane², reprezentând 0,71 % din populația totală a județului Mureș și aproximativ 1,42 % din populația rurală a județului.

Populația totală după domiciliu, la nivelul anului 2011 era de 4389 de persoane. În anul 2021, deși în anii anteriori a existat o fluctuație a numărului de persoane stabilite cu domiciliul în comuna Vânători, se înregistrează același număr de persoane - 4389.

1.2.1 Densitatea populației

Densitatea populației pe întreg teritoriul comunei este de 35 locuitori/ km², un procent mult mai redus în comparație cu densitatea populației județului Mureș, situată la un nivel de 82 locuitori/ km².

Suprafața localității este de 111,73 km², din care 8,15 km² sunt situați în intravilan, restul de 103,70 km² fiind extravilanul comunei. Rezultă așadar o densitate a populației de 2,6 locuitori/ km².

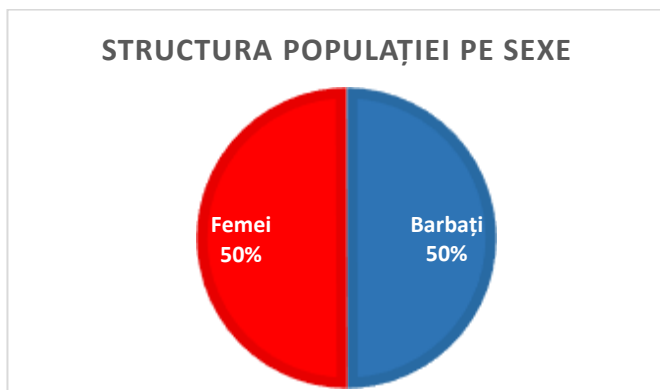
² Conform recensământului populației și locuințelor din 2011.

1.2.2 Structura pe sexe a populației

Din totalul de 4389 de persoane stabilite cu domiciliul în comuna Vinători (anul 2021), 2192 sunt bărbați și 2197 femei. Structura pe sexe a populației relevă echilibrul dintre populația de sex masculin și cea de sex feminin.

Sursa: Direcția de Statistică Mureș

Raportul de masculinitate este de 99,77 %, însemnând că un număr de 99,77 bărbați revin la 100 de femei, ceea ce denotă o structură pe sexe a populației echilibrată la nivel de comună.

Sursa: INSSE

1.2.3 Natalitate, mortalitate, spor natural

Natalitatea este elementul dinamic, activ al bilanțului natural și cunoaște o mare variabilitate în spațiu și timp. Rata generală a natalității (natalitatea brută - proporția dintre numărul nașcuților vii și efectivul populației - raportat la 1000 de locuitori) în anul 2020 era de 15,89 ‰. Valoarea este mai ridicată decât rata natalității în România în anul 2020, situată la valoarea de aproximativ 9,5 ‰.

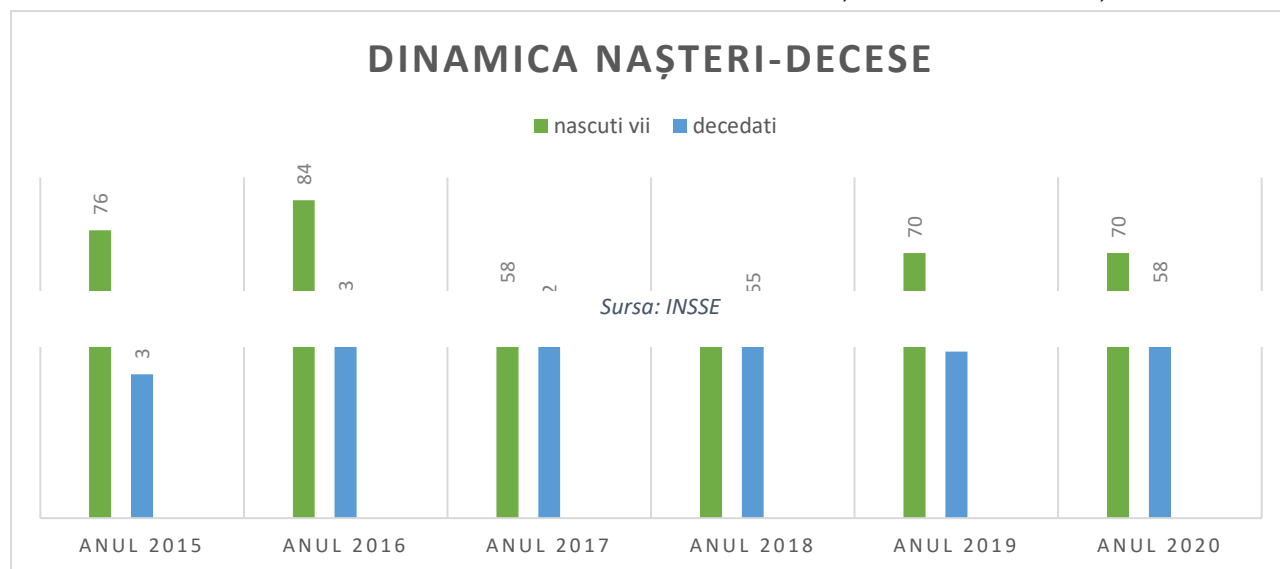

Valoarea natalității și a mortalității este influențată direct de structura pe grupe de vârstă și sexe a populației.

Rata mortalității la nivelul anului 2020 este de 13,16 %.

Fertilitatea populației (reprezentând raportul între numărul născuților vii și populația feminină cu vârsta cuprinsă între 15 și 49 de ani) la nivelul localității Vinători în 2020 este de 63,93%. Valoarea se situează peste media județeană calculată de către INSSE în anul 2020 - 49,60%, și peste rata de fertilitate la nivel național - 46,70%.

Sporul natural al unei populații reprezintă diferența dintre numărul născuților vii și numărul decedaților în perioada de referință. Sporul natural al județului Mureș în anul 2020 a fost unul negativ: -2458 persoane. Sporul natural a fost negativ și la nivelul întregii țări: -96.802

persoane.

Situația se prezintă diferit la nivelul comunei Vinători, unde sporul natural este constant pozitiv (excepție făcând anul 2018). Cu toate acestea, se remarcă o scădere constantă a sporului natural.

Anul	Născuți vii	Decedați	Spor natural
2015	76	38	38
2016	84	53	31
2017	58	52	6
2018	49	55	-6
2019	70	44	26
2020	70	58	12

Sursa: Direcția de Statistică Mureș

1.2.4 Structura populației pe grupe de vârstă (anul 2021) -după domiciliu

Sexul	Total popu lație	GRUPA DE VÂRSTĂ (ANI)																	
		0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+

12

75

79

	stabil ă																		
Ambel e sexe	4389	309	333	351	338	295	314	370	301	308	294	302	162	189	183	109	78	90	63
Mascul in	2192	154	174	170	178	147	158	183	154	166	161	151	79	86	96	45	28	39	23
Femini n	2197	155	159	181	160	148	156	187	147	142	133	151	83	103	87	64	50	51	40

Sursa: Direcția de Statistică Mureș

Analizând datele furnizate de Direcția de Statistică Mureș, populația cuprinsă între 0 și 19 ani număra în anul 2021: 1.331 persoane, din care: - 676 de persoane de sex masculin;
- 655 de persoane de sex feminin.

Piramida vârstelor, prezentată mai jos, arată o revenire a populației tinere. Populația tânără, de până în 40 de ani este în număr de 2.611 de persoane, față de 1778 persoane care se încadrează în intervalul de vârstă 40-85 + ani.

Numărul tinerilor care au vârsta până în 20 de ani este de 1.331 de persoane, reprezentând un procent de 30,32 % din totalul populației comunei Vinători. Populația cu vârsta până în 20 de ani este numeroasă, reprezentând mai mult de o treime din populația totală.

Se remarcă o subțiere a bazei piramidei, generată de faptul că se nasc din ce în ce mai puțini copii.

Distribuția numărului de persoane de la baza până în centrul piramidei este relativ uniformă.

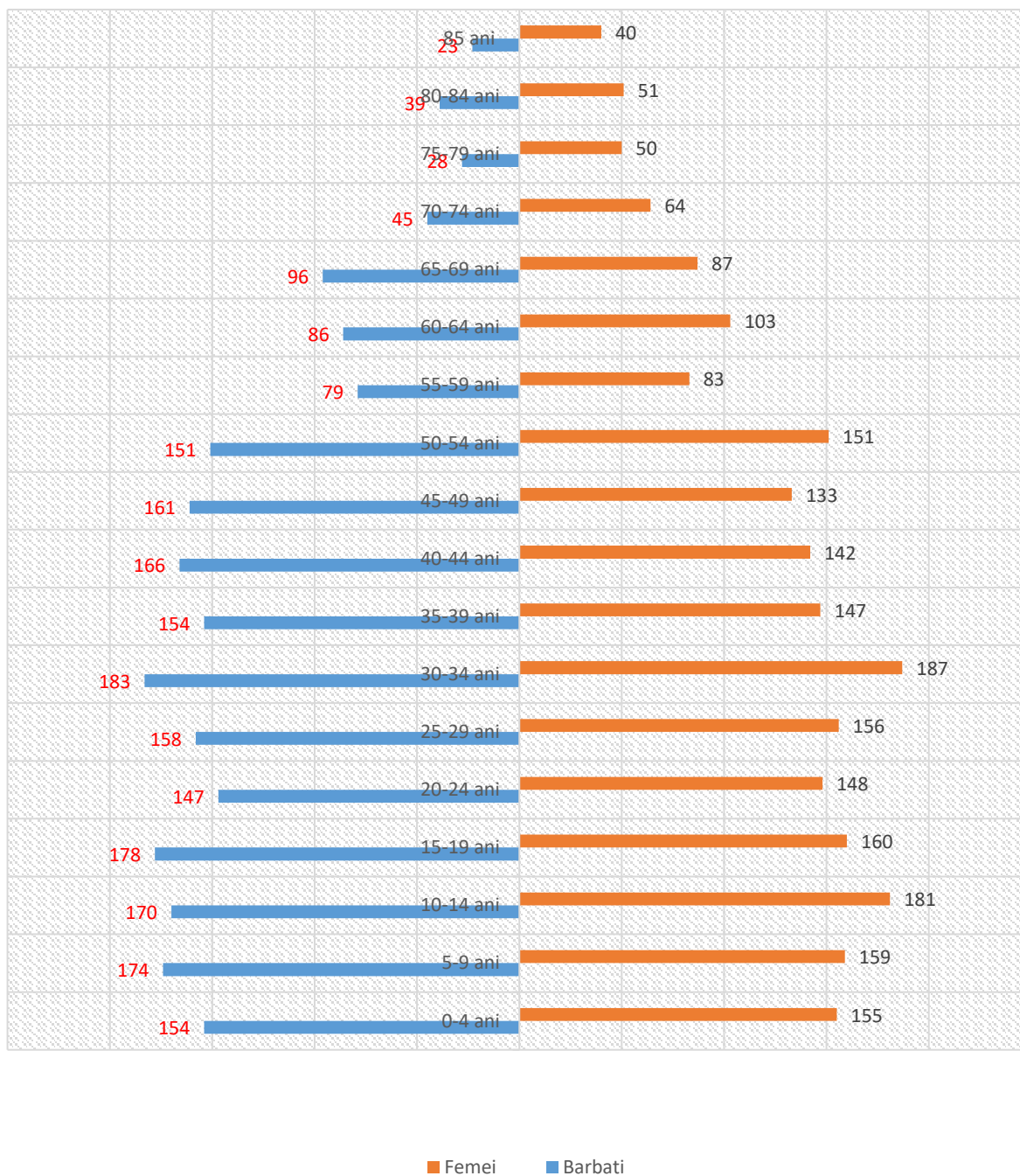
Grupele de vârstă 55-59 și 60-64 de ani sunt mai slab reprezentate, urmate de câteva generații cu populație mai numeroasă. Numărul mai redus de persoane născute în perioada 1957-1966 poate fi explicată prin legalizarea avorturilor în România în acea perioadă. Consecința Decretului 770 apărut în anul 1966, care prevedea interzicerea avorturilor, fapt care a generat la nivel național o creștere a numărului de nașteri.

Piramida nu sunt simetrică în partea superioară, indicând prezența fenomenului de supramortalitate a populației masculine.

Piramida vârstelor - Comuna Vinători - anul 2021

Sursa datelor utilizate: Direcția de Statistică Mureș

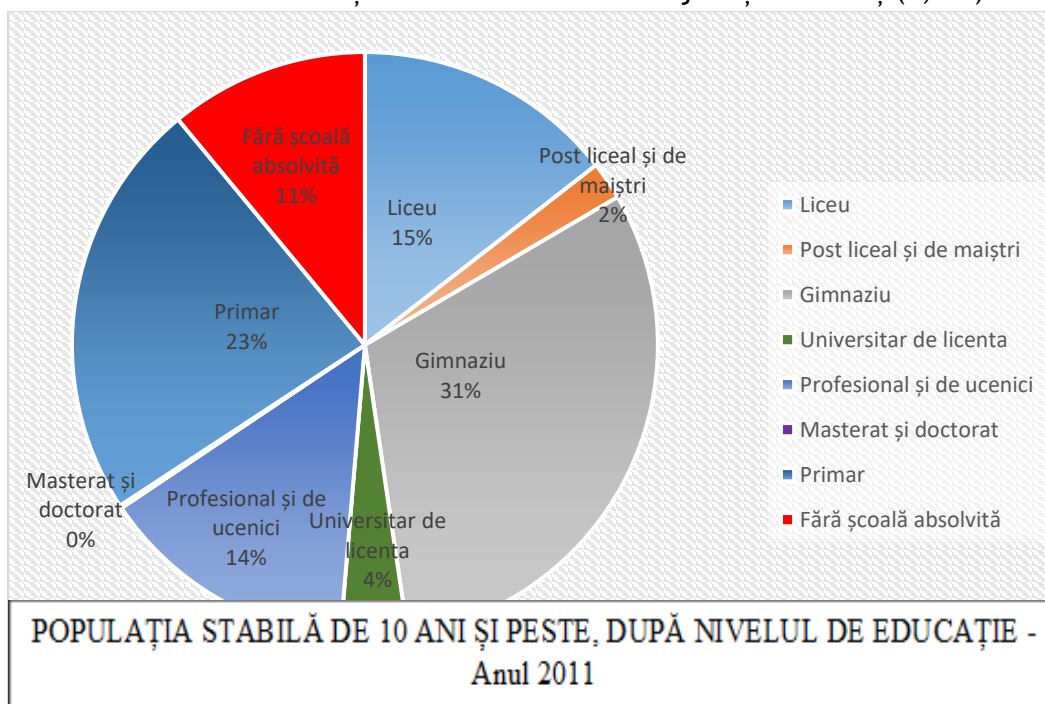
Populația stabilă de 10 ani și peste, după nivelul de educație RPL 2011

COMUNA / LOCALITATE	Total populatie stabila de 10 ani si peste	NIVELUL INSTITUTIEI DE INVATAMANT ABSOLVITE									
		Superior		Post liceal si de maistri	Secundar				Primar	Fara scoala absolvita	
		Total 1)	din care:		Total	Superior		Inferior gimnazial	Total	din care:	
			Universitar de licenta			Liceal	Profesional si de ucenici			Persoane analfabete 2)	
COMUNA VANATORI	3198	123	118	67	1913	463	456	994	743	352	296
VANATORI	1450	77	75	41	749	239	233	277	284	299	274
ARCHITA	641	22	21	12	439	96	88	255	140	28	12
FELEAG	195	3	2	6	143	26	34	83	38	5	5
MURENI	304	8	7	4	236	64	47	125	50	6	1
SOARD	608	13	13	4	346	38	54	254	231	14	4

Sursa datelor: Direcția de Statistică Mureș

Analizând datele din anul 2011 se evidențiază că dintr-un total de 3198 populație stabilă de peste 10 ani, 123 de persoane au studii superioare, 67 sunt absolvenți de studii post liceale și de maistri, 1913 au studii secundare, iar 743 au studii primare. Există un număr de 352 de persoane care nu au absolvit nicio formă de școlarizare, din care 296 de persoane se declară analfabete (fie nu știu să scrie și să citească, fie doar citesc și nu pot scrie).

Proporția persoanelor care sunt analfabete din populația stabilă de peste 10 ani este de 11,00 %, procent care este mult mai mare decât procentul la nivel național, care este de 1,36 %. Procentul este mult mai mare și decât media la nivelul județului Mureș (1,6 %).

Sursa datelor utilizate: Direcția de Statistică Mureș

Este de remarcat faptul că, la nivelul anului 2011, numărul persoanelor care nu au absolvit nicio formă de învățământ este mult mai mare decât al celor care au studii superioare.

Proporția cea mai însemnată este cea a persoanelor care au absolvit gimnaziul (31,00 %), urmată de populația care a absolvit ciclul primar (23,00 %). Luând în calcul și procentul populației fără școală absolvită (11,00 %), concluzionăm faptul că 65,00 % din populația Vinătoriului nu are mai mult de 8 clase absolvite.

Față de procentele înregistrate la nivelul întregului județ, concluzionăm faptul că populația care nu are mai mult de 8 clase absolvite este semnificativ mai mare la nivelul comunei Vinători (65,00 % față de 44,55 %). Un grad mai înalt de calificare al persoanelor active presupune un risc mai scăzut al acestora de intrare și rămânere în șomaj, monitorizarea distribuției acestora pe niveluri de instruire este importantă pentru stabilirea politicilor naționale și regionale în domeniul formării resurselor umane.

1.2.5 Populația stabilă după principalele etnii - RPL 2011

COMUNA / LOCALITATE COMPONENTA	Total populație stabilă	Romani	Maghiari	Romi	Germani	Alta etnie	Informație nedisponibilă
A	1	2	3	4	5	6	7
COMUNA VANATORI	3901	1399	746	1168	2	-	586
VANATORI	1787	499	386	581	-	-	321
ARCHITA	772	509	26	82	1	-	154
FELEAG	216	166	11	27	1	-	11
MURENI	346	70	256	11	-	-	9
SOARD	780	155	67	467	-	-	91

Sursa datelor utilizate: Direcția de Statistică Mureș

În comuna Vinători, populația română majoritară este în proporție de 35,86 %, urmată de populația de etnie romă (29,94 %), de cea de etnie maghiară (19,12 %).

Datele reliefate în Planul de dezvoltare a județului Mureș pentru perioada 2014-2020 ne oferă baza de comparație pentru analiza populației stabile după principalele etnii.

JUDEȚUL MUREȘ		
ETNIE	PERSOANE	%
Români	277.372	52,6
Maghiari	200.858	38,1
Romi	46.947	8,9
Germani	1.478	0,3
Alte etnii	644	0,1

COMUNA VÎNĂTORI		
ETNIE	PERSOANE	%
Români	1399	35,86
Maghiari	746	19,12
Romi	1168	29,94
Germani	2	0,05
Alte etnii	0	0

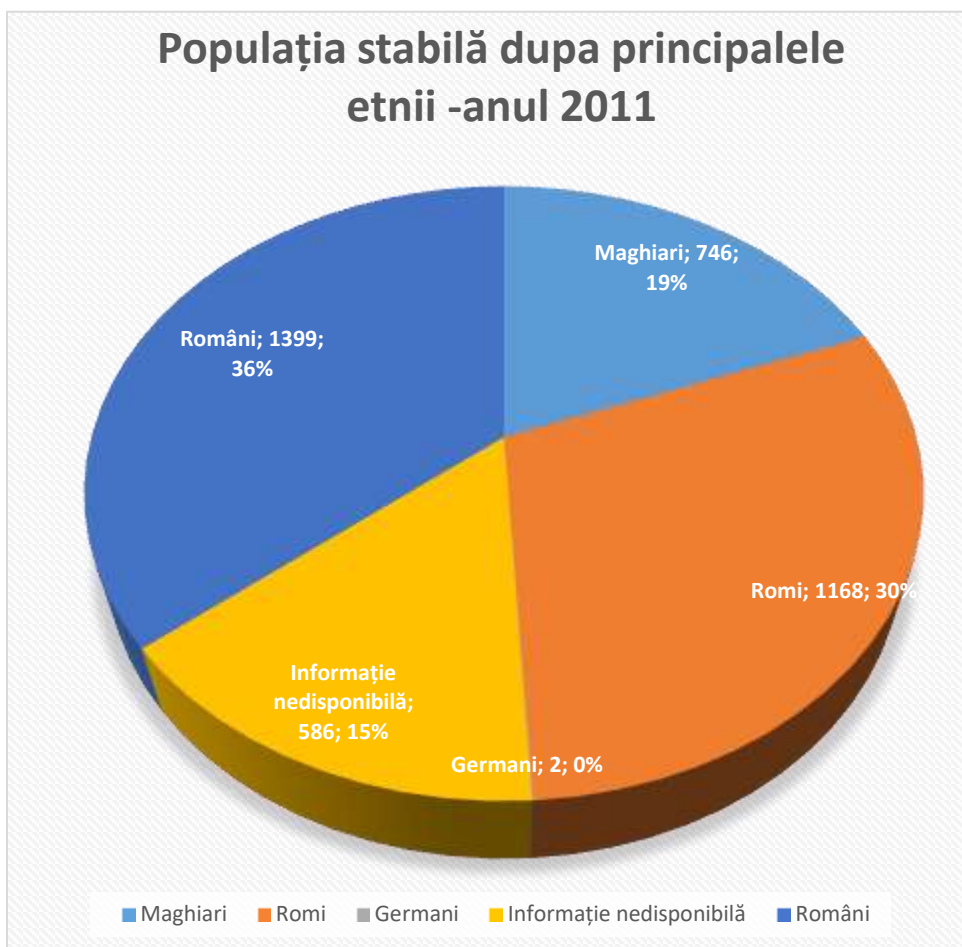
Etnie nedeclarată	23.547	4,3% din totalul populației
Nr. total de persoane, care și-au declarat etnia	527.299	95,7% din totalul populației
Nr. total populație stabilă	550.846	

Extras din Planul de dezvoltare a județului Mureș pentru perioada 2014-2020

Etnie nedeclarată	586	15,02% din totalul populației
Nr. total de persoane, care și-au declarat etnia	3.315	84,98% din totalul populației
Nr. total populație stabilă	3.901	

Sursa datelor utilizate: Direcția de Statistică Mureș

Putem observa astfel faptul că procentul populației maghiare din comuna Vînători este scăzut față de procentul județului, iar populația de etnie romă este semnificativ mai mare decât procentul la nivel de județ.

1.3 CARACTERISTICI DE MEDIU

Pe teritoriul comunei Vinatori au fost identificate o serie de elemente de patrimoniu natural importante³, precum:

1. Dealul Deșug sau La Pietriș

Această locație presupune parcurgerea unui traseu cu multe elemente de valoare silviculturală. Dealul este cel mai înalt din împrejurimi, atincând altitudinea de 839m. Pe vârful dealului se regăsește o cruce de lemn, întreținută de comunitatea locală din satul Feleag, amplasat la poalele acestui deal. În anul 2020, crucea a fost vopsită în culorile steagului național al României.

Accesul spre acest punct se face din drumul communal care leagă satele Mureni și Feleag, străbătând o frumoasă pășune cu arbori, element de peisaj cu înaltă valoare economică, ecologică și culturală, pe cale de dispariție la nivel European. Pe această pășune se regăsesc numeroși arbori seculari din speciile de cvercinee locale gorun (*Quercus petraea*) și stejar (*Quercus robur*), dar și fag sau măr pădureț. Arborii numeroși cu formă modificată, regăsiți la nivelul pășunii, forma lor este dată în urma ciolpănirii sau a scăunirii. Cei care călătoresc se pot odihni la umbra unui frumos arborete de fag și își pot potoli setea la izvorul amenajat la jumătatea distanței de parcurs.

2. Arborete valoroase cultural-arborete cultivate de pin (*Pinus sylvestris*) în satul Archita

În apropierea satului Archita pe un versant înclinat puternic, se află un arborete cultivat deosebit de frumos cu specia *Pinus sylvestris*. Aceste arborete de pin, specifice în zona satelor săsești,

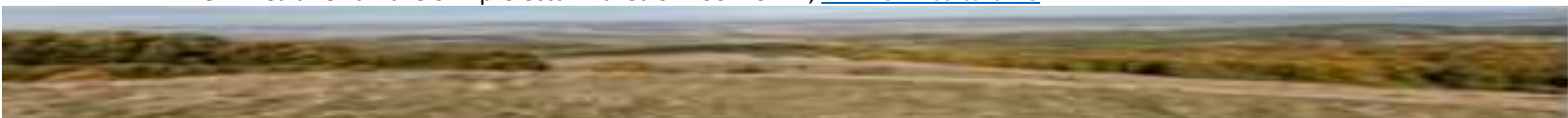
din Transilvania, îndeplineau roluri multiple în viața comunităților locale: economic (conferit de calitatea

lemnului de construcție), rol terapeutic conferit de uleiurile volatile mai ales în perioada de primăvară și de asemenea rol cultural.

³ GAL Dealurile Tarnavelor – proiectul Muzeu SilviCULTURAL, www.silvi-cultural.ro

3. Habitate forestiere rare (Păduri aluviale cu *Alnus glutinosa* și *Fraxinus excelsior*)

Acest tip de habitat este foarte rar întâlnit la nivel european, fiind considerat de interes prioritar pentru conservare. În cadrul ariei naturale protejate Natura 2000, ROSCI0227 Sighișoara-Târnava Mare au fost inventariate 453,23 ha din acest habitat. În locația din zona Văii Hotarului se regăsesc unele dintre puține suprafețe aflate în stare favorabilă de conservare. Locația se află la limita UAT Vinători cu UAT Albești.

PROTECȚIA MEDIULUI

Comuna Vinători nu constituie una dintre acele zone care depășește nivelul indicatorilor de calitate a mediului înconjurător ce poate afecta aerul, apele de suprafață și subterane, solul ce au drept consecințe asupra sănătății comunității. Totuși nu putem spune că mediul înconjurător nu este afectat, ținând cont de activitățile de bază a cetățenilor - creșterea animalelor și cultivarea cerealelor, deoarece exploatarea terenului agricol și a resurselor naturale ale solului conduc la acest fenomen.

Poluarea aerului pe termen scurt și mediu reprezintă una dintre cele mai grave probleme identificate pentru sănătatea comunității și nu numai. Procesul de răspândire a acestui fenomen are la bază factorii meteorologici, direcția și viteza vântului, ceața, dar și poluanții atmosferici.

Traficul greu/de tonaj mare și deosebit de intens pe DN 13 (E 60), este una din principalele cauze ale poluării fonice, dar și a afectării patrimoniului construit. Măsuri de intervenție pot constitui realizarea unor drumuri ocolitoare, scăzând astfel și riscul provocării unor accidente pe raza comunei și plantarea de pomi/arbori pe marginea drumului care să atenueze poluarea fonică și chimică.

O altă sursă de poluare este legată de gospodărirea apelor. Calitatea necorespunzătoare a apei râurilor se datorează poluării provenite din ferme zootehnice și de tip menajer, cât și a depozitării necontrolate a deșeurilor pe malurile apelor. Ca și măsuri de eliminare a acestui risc precizăm finalizarea canalizării și construirea unor stații de epurare, îmbunătățirea colectării gunoierului.

Există tipuri de deșeuri care nu sunt colectate pe raza comunei Vinători - resturi vegetale, rumeguș, cadavre de animale, molozul provenit din construcții, etc. Există necesitatea colectării și a acestor tipuri de deșeuri și încurajarea colectării și sortării selective a deșeurilor.

Utilizarea necontrolată a îngrășămintelor chimice și naturale și a pesticidelor în agricultură au un impact negativ asupra surselor de apă subterane și de suprafață. Un semn alarmă ar fi și tendința crescătoare a efectivelor de ovine și caprine de pe raza comunei ce presupune un impact negativ asupra factorilor de mediu prin suprapășunat și pășunatul excesiv.

1.4 Patrimoniu arhitectural și cultural

Obiectivele de patrimoniu din comuna Vinători, conform extrasului din Lista Monumentelor Istorice - Monitorul Oficial al României nr. 646 bis/2004 Ordin 2314:

MS-II-m-B-15595 - Ruinele primăriei - sat ARCHITA; comuna VÂNĂTORI, sec. XVIII - XIX

MS-II-a-A-15596 - Ansamblul bisericii evanghelice fortificate - sat ARCHITA; comuna VÂNĂTORI, a doua jum. a sec. XIII - sec. XVIII

MS-II-m-A-15596.01 - Biserica evanghelică fortificată - sat ARCHITA; comuna VÂNĂTORI, a doua jum. a sec. XIII - sec. XVIII

MS-II-m-A-15596.02 - Dubla incintă fortificată, cu turnurile - sat ARCHITA; comuna VÂNĂTORI, sec. XV - sec. XVIII

MS-II-m-A-16064 - Casa parohială a bisericii reformată - sat VÂNĂTORI; comuna VÂNĂTORI, sf. sec. XIX

Conform unui studiu al Muzeului Județean Mureș, vestigii de cultură materială din epoca romană au fost descoperite pe teritoriul comunei Vânători, așezările populației autohtone din perioada romană, cercetate până acum, începând cel mai devreme, sub domnia lui Traian sau Hadrian.

Archita

- În punctul "Grădinile lui Schenker" a fost descoperită o așezare cu mai multe niveluri de locuire, printre care și unul roman, fiind înregistrate fragmente ceramice de acest tip, de la vase bol din pastă fină de culoare gălbuie-cărmizie și un fragment de buză de vas, cu toarta canelată, având pasta fină, de culoare brun cenușie (Soroceanu, Lazarovici, Amlacher, Mureșan 1977, 57).

- Pe cursul pârâului Virischiri s-a descoperit și o așezare romană situată pe un platou în pantă, de aproximativ 1,5 ha. De pe suprafața ei au fost colectate fragmente ceramice roșii și cenușii, fine, aparținând unor boluri, căni, vase de provizii, locuirea romană concentrându-se pe malul pârâului, dispersându-se apoi în partea de sus a platoului (Soroceanu, Lazarovici, Amlacher, Mureșan 1977, 131).

- Dintr-un tezaur de monede romane, pierdut astăzi, se mai păstrează o monedă de bronz din timpul lui Marcus Aurelius (Gh. Baltag 2000, 136)

Mureni

Pe o terasă situată la 5 km nord-vest de sat și la 800 m de confluența pârâului Scroafei cu Târnavă Mare, se află o așezare rurală marcată numai prin ceramică. De pe o suprafață de

aproximativ 1,5 ha au fost strânse fragmente ceramice roșii și gălbui fine, cu angobă roșie, cenușii, fine și foarte fine, cenușii aspre lucrate cu mâna, aparținând unor forme reprezentând vase de provizii, boluri, câni și amforete. (Baltaș, Amlacher 1987-1988, 179; Popa 2002, 130).

Edificii importante

Biserica evanghelică fortificată din Archita, județul Mureș, a fost construită în secolul al XIII-lea și figurează pe lista monumentelor istorice, de categoria A - adică de importanță națională.

Ansamblul fortificației și a bisericii din Archita este poziționat în centrul satului și se află într-o stare de conservare bună ținând cont de vechimea sa. Fortificațiile se compun dintr-o incintă dublă și șase turnuri cu rol de apărare, din cele nouă care au fost inițial ridicate. Construcția bisericii a început de la o bazilică romană cu trei nave care se afla în mijlocul incintei, bazilică fără turn care a fost datată în ultima pătrime a secolului al XIII-lea. Modificările ulterioare, făcute în jurul anului 1500, au transformat-o într-o biserică gotică de tip hală. Tot în această perioadă s-a început și fortificarea ei.

Dubla incintă ce include drumul de strajă al curtinelor exterioare, prezintă o formă dreptunghiulară ce este o caracteristică a fortificațiilor ridicate în secolul al XVI-lea. Cele nouă turnuri au fost poziționate pe colțurile incintelor. Zidurile incintelor au o înălțime de circa șapte metri, drumul de strajă aflându-se la înălțimea de patru metri, sprijinit pe console de lemn. De-a lungul timpului meterezele au fost zidite aproape în totalitate. Turnurile comunicau cu curțile interioare prin intrări aflate fie pe drumul de strajă, fie prin scări mobile.

În ziua de astăzi se mai păstrează intact drumul de strajă al incintei exterioare precum și meterezele sale distanțate una de alta la circa 3 - 4 metri. Turnul sud - vestic dotat cu două mici ferestre la catul al doilea și al treilea, a fost cândva locuit și mai conservă azi o galerie din lemn. În partea vestică era turnul porții care avea nivelurile superioare cu destinația de locuință. Intrarea era protejată cu o hersă.

În partea de nord se regăsește casa paznicului alipită de incintă, iar în sud se află primăria veche care are ieșirea spre stradă prin intermediul unei balustrade de coloane ce sprijină acoperișul.

Acoperișurile ansamblului au fost reparate în secolul al XX-lea și în cursul secolului precedent au fost refăcute și consolidate de multe ori turnurile și curtinele.

Sursa foto: <https://ro.wikipedia.org>

Biserica Reformată din Vânători

Biserica are origini medievale, romanice, fiind compusă dintr-o navă romanică, un turn romanic, un portic adosat laturii sudice a navei și un cor semicircular de 4,30 m adâncime, având lățimea egală cu cea a navei, construit în 1806-1807, după ce corul romanic și arcul triumfal au fost demolate. Nava este flancată de doi contraforți așezați oblic la colțurile vestice și este luminată dinspre sud și nord de câte patru respectiv trei ferestre cu terminații drepte. În ambele ziduri longitudinale ale navei au fost practicate nișe cu terminații semicirculare.

Biserica dispune de două tribune: una vestică pe structura în întregime din lemn, susținut de doi stâlpi din lemn, accesul făcându-se pe scări simple din lemn, și una estică pe arce de zidărie de cărămidă rezemate pe doi stâlpi masivi de zidărie, ce susține orga bisericii.

Pe frontonul triunghiular al portalului romanic, cu terminație semicirculară și ambrazuri formate din profilatură cu retrageri în trepte, apare o pictură murală de o calitate remarcabilă,

reprezentând Crucificarea. Corpul crucificat al lui Iisus este încadrat de figurile celor trei Marii respectiv al Sfântului Ioan Evanghelistul și al Sfântului Petru. Sub brațele crucii apar doi îngeri ținând în mâini filactere cu inscripții cu minuscule gotice.

În cele două colțuri laterale inferioare ale scenei sunt reprezentate personaje cu capetele aureolate, însă fără atribute, identificabile probabil cu Nicodim și Ioan de Arimateea.

Datorită valențelor artistice deosebite ale picturii, se presupune că aceasta a fost comandată de persoane cu potențial financiar important, identificabile cu membrii familiei Maróti. Aceștia făceau parte din pătura superioară a oligarhiei regatului, fresca putând fi ușor încadrată

în contextul unor inițiative de exprimare a reprezentăției artistice ale lor, databile în perioada dintre 1461-1476.

De asemenea în localitatea Vânători există o serie de monumente precum **Mormântul soldatului necunoscut**, **două troițe** ridicate în cinstea eroilor căzuți în Primul și al Doilea Razboi Mondial, **o placă comemorativă** cu numele celor cazuti in al doilea razboi mondial și **monumentul ridicat în cinstea căpitanului Zeyk Domokos**.

Evenimente locale:

- „Ziua Archita”, în cadrul Săptămânii culturale Haferland
- Sărbătoarea satului Feleag -eveniment organizat de regulă anual, în a doua zi de Rusalii
- Târguri de animale anuale -organizat în zilele de 27 martie, 20 iulie, 27 septembrie și 1 decembrie ale fiecărui a
- Sărbătoarea organizată anual pe 20 iulie - la Sf. Ilie - una dintre cele mai vechi sărbători câmpenești din zonă, dovadă a tradiției colaborării dintre sate din comune diferite. Este organizată de către locuitorii din satele Archita (comuna Vânători) și Mihai Viteazu (comuna Saschiz) in locul numit „La Cruce”, pe culmea de deal care desparte hotarele dintre cele două localități învecinate

În comuna Vânători activează ansamblul folcloric „Târnavă”, formație de dansuri populare care duce mai departe tradiția portului popular și a dansurilor populare din zona Târnavă Mare.

Costumul popular femeiesc este alcătuit din ie (cămașă albă cusută cu negru și uneori cu galben), cătrînța (formată din două părți, una în față, cu franjuri, cealaltă în spate, de culoare neagră), poalele (de culoare albă, largi și lungi), năframa/basma neagră, iar la mijloc se legau cu o betea de tricolor și pe umeri purtau pieptar (ilic) de culoare neagră și șubă femeiască (neagră sau maro) iar în picioare opinci.

Costumul bărbătesc era alcătuit din pălărie neagră sau căciulă, cămașă lungă purtată peste pantalonii din cânepă sau în (de culoare albă), pantaloni albi, la mijloc se legau cu o bretea de tricolor, peste umeri purtau pieptar și șubă iar în picioare opinci.

La Crăciun s-a păstrat tradiția colindatului, iar un colind specific local este „Norul”.

Majoritatea participanților la procesul de consultare publică au menționat necesitatea creșterii numărului de evenimente culturale la nivelul comunei, diversificarea acestora și cooptarea altor organizații/parteneriate pentru organizarea acestora.

1.5 ECONOMIA LOCALĂ

1.5.1 Populația activă și populația inactivă

1.5.1 Populația ocupată și șomajul

Populația ocupată cuprinde toate persoanele de 15 ani și peste care au desfășurat o activitate economică sau socială producătoare de bunuri sau servicii de cel puțin o oră în perioada de referință (o săptămână), în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii, plată în natură sau alte beneficii⁴.

Populația ocupată civilă⁵ cuprinde, potrivit metodologiei balanței forței de muncă, toate persoanele care au o ocupație aducătoare de venit, pe care o exercită în mod obișnuit în una din activitățile economiei naționale, fiind încadrate într-o activitate economică sau socială, în baza unui contract de muncă sau în mod independent (pe cont propriu) în scopul obținerii unor venituri sub forma de salarii, plată în natura etc.

Categoriile de persoane incluse sunt: - salariați care lucrează în una din activitățile economiei naționale în unități din sectorul public (integral de stat și public de interes național), mixt, privat, cooperatist, obstesc;

- patroni - conducători de unități private - care utilizează pentru realizarea activității forța de muncă salariată;

- lucrători pe cont propriu;

Din totalul de 870 persoane ocupate (RPL 2011) 377 persoane activează în agricultură, silvicultură și pescuit, adică un procent de 43,33 %. Numărul de angajați din fiecare domeniu relevă importanța acestora la nivel local. Se observă importanța industriei prelucrătoare în

⁴ <http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=302&id=2255>

⁵ <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

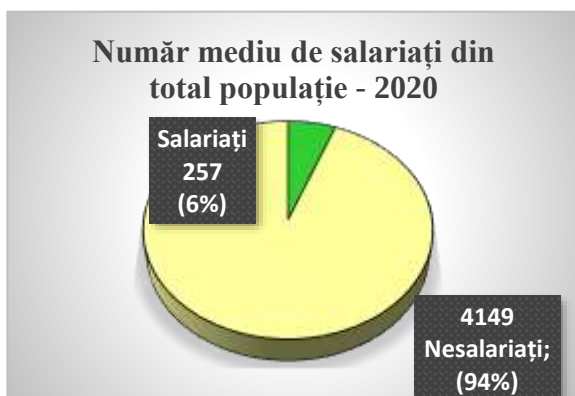
economia locală, existând un număr de 72 de persoane care activează în acest domeniu. Comerțul este cel de-al treilea domeniu în care populația comunei Vinători se declară ocupată, urmat de transport și depozitare și învățământ.

RPL 2011 - POPULATIA OCUPATA, PE ACTIVITATI ALE ECONOMIEI NATIONALE									
COMUNA / LOCALITATE COMPONENTA	POPULATIA STABILA OCUPATA TOTAL	ACTIVITATI ALE ECONOMIEI NATIONALE ¹							
		Agricultura, silvicultura si pescuit	Industria extractiva	Industria prelucratoare	Productia si furnizarea de energie electrica si termica, gaze, apa calda si aer conditionat	Distributia apei; salubritate, gestionarea deeurilor, activitati de decontaminare	Constructii	Comert cu ridicata si cu amanuntul; repararea autovehiculelor si motocicletelor	Transport si depozitare
COMUNA VANATORI	870	377	7	187	7	3	33	60	39
VANATORI	371	119	1	91	7	-	12	33	20
ARCHITA	152	69	-	25	-	-	10	12	9
FELEAG	53	27	6	10	-	-	-	3	3
MURENI	133	72	-	22	-	-	7	6	4
SOARD	161	90	-	39	-	3	4	6	3

COMUNA / LOCALITATE COMPONENTA	Hoteluri si restaurante	Informatii si comunicatii	Intermedieri financiare si asigurari	Activitati profesionale, stiintifice si tehnice	Activitati de servicii administrative si activitati de servicii suport	Administratie publica si aparare; asigurari sociale din sistemul public	Invatamant	Sanatate si asistenta sociala	Activitati de spectacole, culturale si recreative	Alte activitati de servicii	Activitati ale gospodariilor private in calitate de angajator de personal casnic; ...
COMUNA VANATORI	14	6	1	3	1	27	38	19	2	32	14
VANATORI	4	6	1	3	-	13	23	16	1	17	4
ARCHITA	6	-	-	-	-	3	7	-	-	7	4
FELEAG	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-
MURENI	2	-	-	-	-	4	5	-	-	5	6
SOARD	1	-	-	-	-	6	3	3	1	2	-

Sursa: Direcția de Statistică Mureș

Numărul mediu de salariați din anul 2011 (197 persoane) reprezenta un procent de 22,64 % din totalul populației ocupate.

Analizând comparativ datele de la nivelul anului 2011, observăm o creștere a numărului mediu de salariați (de la 197 persoane -2011, la 257 persoane 2020).

În comuna Vinători, în anul 2020 se înregistrau un număr de 257 persoane salariate, reprezentând un procent de 6% din populația totală. Proporția salariaților din comună în raport cu populația totală este scăzută.

Șomajul

La nivel de comună în anul 2021, luna septembrie, erau înregistrați un număr de 281 șomeri.

Anul	TOTAL POPULAȚIA DUPĂ DOMICILIU (nr. persoane)	Șomeri înregistrați la sfârșitul anului
2015	4292	474
2016	4338	437
2017	4416	378
2018	4442	230
2019	4401	286
2020	4406	299

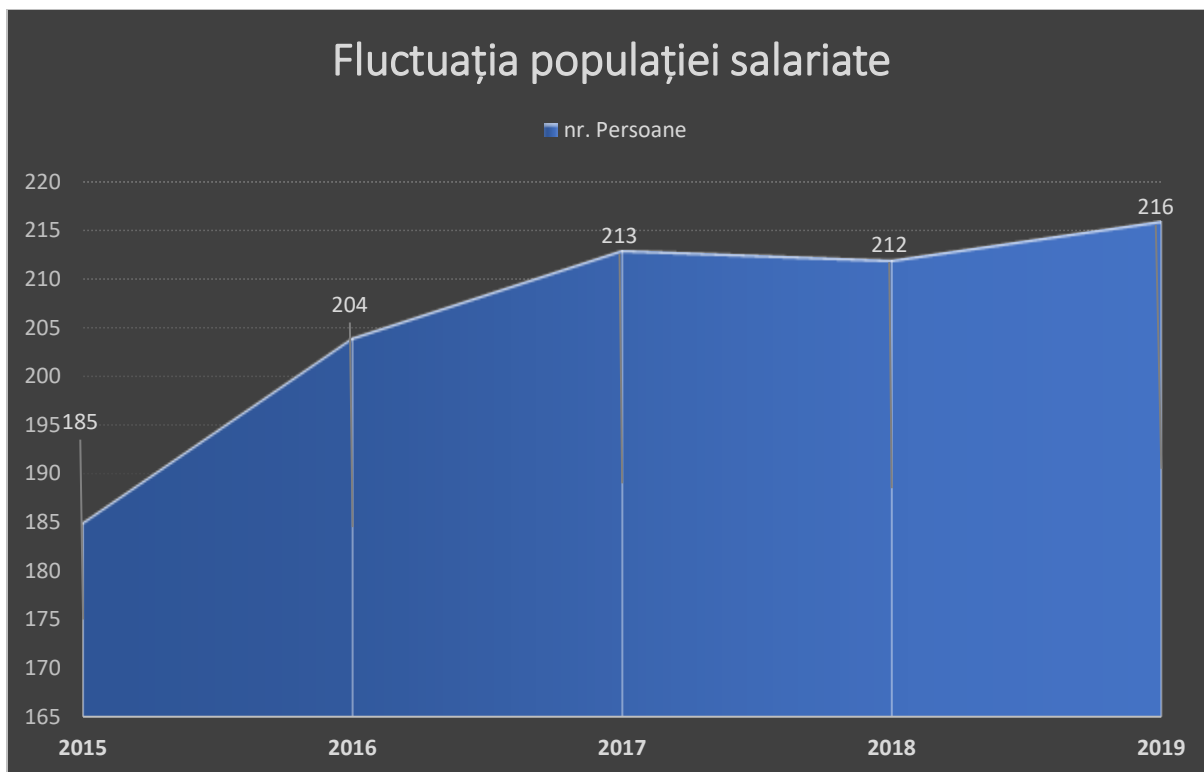
Numărul șomerilor a scăzut față de nivelul anului 2015. Cu toate acestea, în anul 2020, rata șomajului rămâne mult mai ridicată decât rata șomajului la nivel județean (2,7 %) și mai mare decât rata șomajului de la nivel național (3,4 %).

În Municipiul Sighișoara există angajatori importanți în industria textilă (țesătorii și croitorii), industria ceramică (porțelan, faianță), construcții, producție alimentară, prelucrarea lemnului și turism. Marea majoritate a acestor industrii necesită un grad de calificare a angajaților în domeniu și asigură transportul muncitorilor din localitatea de domiciliu până la locul de muncă din Sighișoara.

Fluctuația populației salariate.

Numărul mediu de salariați la nivelul comunei Vinători înregistrează o creștere anuală ușoară.

Sursa: Direcția de Statistică Mureș

Analiza comparativă a numărului de salariați din întreprinderile active se prezintă astfel:

Numărul mediu al salariaților întreprinderilor active					
Domeniul de activitate	Număr persoane în anul 2015	Număr persoane în anul 2016	Număr persoane în anul 2017	Număr persoane în anul 2018	Număr persoane în anul 2019
Agricultură, vânătoare și servicii anexe	6	6	5	0	2
Silvicultură și exploatare forestieră	12	16	17	12	9
Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite	7	5	0	0	0
Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații	0	0	26	22	11
Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente	3	3	3	4	4
Fabricarea de mobilă	32	31	27	26	20

Construcții de clădiri	0	0	0	2	2
Lucrări de geniu civil	1	3	2	5	10
Lucrări speciale de construcții	0	1	1	1	1
Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	0	0	0	0	0
Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	52	49	21	17	26
Transporturi terestre și transporturi prin conducte	0	0	0	0	3
Restaurante și alte activități de servicii de alimentație	8	10	10	10	6
Activități ale direcțiilor (centralelor), birourilor administrative centralizate; activități de management și de consultanță în management	0	1	1	1	1
Activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică	4	9	9	10	11
Activități veterinare	2	3	3	4	4

Sursa: Direcția de Statistică Mureș

Analizând datele privind populația salariată, remarcăm:

- numărul extrem de scăzut al populației angajate în raport cu populația ocupată în agricultură și silvicultură, domeniu în care activează aproape jumătate din populația ocupată a comunei;
- o creștere semnificativă a numărului mediu de salariați la nivelul comunei Vinători. Între anul 2015 și anul 2019, numărul mediu de salariați a crescut de la 185 la 216 de persoane (o creștere cu 16,76 %).

Diferențele dintre populația ocupată și cea salariată pot fi explicate astfel:

- există persoane declarate active, care sunt salariate, dar nu se regăsesc în tabelul de mai sus (tabel cu salariații din întreprinderile active), aceștia fiind angajați ai Statului Român prin organismele sale. Aceștia activează în domenii precum: administrație publică, învățământ, sănătate;
- în categoria populației ocupate intră și persoane care sunt administratori ai unei persoane juridice și obțin venituri din aceasta (fără a fi salariați), lucrători în gospodăria proprie, lucrătorii familiali neremunerați.
- există persoane care muncesc fără forme legale.

Persoanele temporar absente -această categorie cuprinde: studenții, persoanele în detenție, persoanele înrolate în Armata Națională și persoanele plecate peste hotarele țării cu durata absenței de peste un an.

La nivelul anului 2021, comuna Vinători înregistra un număr de 170 de persoane plecate în străinătate, număr mult mai mare față de 16 persoane înregistrate ca plecate în străinătate în anul 2011.

Pensionarii.

Numărul pensionarilor din comuna Vinători în luna noiembrie 2021 era de 507 persoane.

Persoane cu dizabilități.

În luna noiembrie a anului 2021 erau înregistrați în comuna Vinători un număr de 125 de persoane cu dizabilități, handicap sau nevoi speciale

Nevoi identificate cu privire la populația activă și inactivă:

- încurajarea muncii legale, descurajarea muncii la negru;
- pregătirea forței de muncă calificată, mai ales în domeniul agriculturii, silviculturii și al serviciilor;
- stimularea culturii antreprenoriale;
- stimularea mediului de afaceri (prin acordarea de facilități fiscale, îmbunătățirea accesului la utilități, etc.)
- corelarea programei școlare cu nevoile pieței muncii din zonă;
- nevoia construirii dotării unui incubator de afaceri;
- stimularea persoanelor de a munci în localitate (scăderea migrației spre orașe și în străinătate);
- profesionalizarea absolvenților de liceu/școli profesionale;
- scăderea gradului de dependență față de prestații sociale, etc

Oportunități cu privire la populația activă și inactivă:

- existența unor angajatori mari în Sighișoara, care asigură transportul muncitorilor;
- existența programelor europene și naționale de asigurare a accesului la educație pentru populație;
- posibilitatea accesării unor programe de finanțare pentru reconversie profesională și crearea de noi locuri de muncă;
- cerințe ale pieței naționale, europene și internaționale pentru produse tradiționale și meșteșugărești (realizate în ateliere meșteșugărești locale), etc.

1.5.2 Agricultură

Conform Strategiei județului Mureș pentru perioada 2014-2020, localitățile cu funcții predominant agricole se pot împărți în două categorii: cele unde ponderea populației ocupate în sectorul primar depășește 50%, unde funcția agricolă este foarte importantă, și cele care au o pondere a populației ocupate în sectorul primar între 30 și 50%, unde funcția agricolă este cea mai importantă, dar acestea i se adaugă și alte funcții, secundare. Conform acestui criteriu comuna Vinători este considerată o comună cu funcții mixte din proximitatea unei așezări urbane (Sighișoara).

Din punct de vedere economic, în comuna Vinători agricultura este o ramură cu o importanță deosebită datorită condițiilor climatice favorabile, a fertilității solului și așezării geografice, ce permite practicarea diferitelor activități cum ar fi cultivarea cerealelor, cultivarea legumelor, furajelor, pomicultura și creșterea animalelor.

Conform datelor furnizate de compartimentul de specialitate al Primăriei Vinători, Registrul Agricol și al Direcției Județene de Statistică Mureș, din suprafața totală de 11.185 ha, suprafața agricolă reprezintă 10.370 ha.

Structura fondului funciar

Unitatea administrativ teritorială Vinători include în componența sa cinci sate cu suprafețe agricole semnificative, totalizând 6.426 ha și reprezintă 57,45 % din suprafața totală a comunei. Suprafața arabilă este de 2.799 ha, adică 25,02% din totalul suprafeței comunei și 43,56 % din suprafața agricolă a comunei.

Suprafața ocupată de pășuni este de 1.981 ha și cea ocupată de fânețe este de 1.645 ha. Pășunile și fânețele reprezintă 56,43 % din totalul suprafețelor agricole din comuna Vinători.

Având în considerare mărimea suprafeței agricole, concuzionăm faptul că zona se pretează creșterii animalelor și cultivării plantelor și de asemenea faptul că există un interes crescut pentru acest domeniu de activitate.

Suprafața statistică a terenurilor din comuna Vinători	
Suprafața totală, a comunei	11.185 ha
Intravilan	815 ha
Extravilan	10.370 ha
Suprafața agricolă respectiv:	6.426 ha
- arabil	2.799 ha
- pășuni	1.981 ha

-fânețe	1.645 ha
-vii	1 ha
- livezi	1 ha
Păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră	3.944 ha
Terenuri cu ape	2 ha

Sursa: Registrul Agricol Vinători, Direcția Județeană de Statistică Mureș

În cele ce urmează structurăm culturile în funcție de potențialul agricol al comunei Ș

Exploatații agricole vegetale

Cereale păioase	Porumb	Floarea Soarelui	Soia	Rapita	Cartofi	Sfecla de zahar
ni i	ni i	ni i	ni i	ni i	ni i	ni i
mijlociu mijlociu	scazut mijlociu	scazut scazut	scazut scazut	mijlociu mijlociu	mijlociu mijlociu	mijlociu mijlociu
Mazare	Fasole	Lucerna	Trifoi	Pasuni	Fanete	Legume
ni i	ni i	ni i	ni i	ni i	ni i	ni i
mijlociu mijlociu	mijlociu mijlociu	scazut scazut	mijlociu mijlociu	mijlociu mijlociu	mijlociu mijlociu	scazut scazut
Plante medicinale	Flori	Struguri de masa	Hamei	Orez	Hrisca	Naut
ni i	ni i	ni i	ni i	ni i	ni i	ni i
mijlociu mijlociu	mijlociu mijlociu	scazut mijlociu	scazut mijlociu	scazut	mijlociu	scazut
Mazariche	Lupin	Ricin	In pentru ulei			
ni i	ni i	ni i	ni i			
mijlociu mijlociu	mijlociu mijlociu	scazut scazut	scazut scazut			

unde ni=neintensiv și i=intensiv

Sursa: w.w.w.afir.info

În categoria de cereale păioase se încadrează următoarele culturi: grâu comun, grâu dur, secară, orz, ovăz, orzoaică, triticele.

Conform datelor publice ale Direcției Județene de Statistică Mureș, în urma Recensământului Agricol 2010, la nivelul comunei Vinători existau un număr de 404 exploatații agricole. De asemenea se poate observa că predomină exploatațiile cu suprafața agricolă sub 1 ha în procent de 32,02%, 19,42 % suprafețele cuprinse între 0,1-0,3 ha și respectiv 11,73 % suprafețele agricole cuprinse între 2-5 ha.

Clase de mărime a terenului arabil

Comuna Vinători

Sub 0,1 ha	333
0,1-0,3 ha	208
0,3-0,5 ha	90
0,5-1 ha	103
1-2 ha	97
2-5 ha	122

5-10 ha	44
10-20 ha	19
20-30 ha	1
30-50 ha	7
50-100 ha	7
100 ha și peste	9
Total exploatații	1040

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Mureș-Recensământul General Agricol 2010

Recensământul din anul 2010 a evidențiat faptul că în agricultura românească există două tipuri de exploatații agricole: exploatații agricole individuale și unități cu personalitate juridică de tipul asociațiilor/societăților comerciale. În comuna Vinători predomină exploatațiile agricole individuale.

Suprafața medie a unei exploatații agricole (ha)	2 ha

În comuna Vinători, la nivel anului 2019 erau înregistrate 2 unități cu profil agricol, ceea ce indică numărul mare al exploatațiilor de tip familial, preferința fermierilor pentru agricultura de subzistență și o anumită reținere față de practicarea agriculturii în exploatații de tip comercial. În această situație, problemele cu care se confruntă comuna sunt: fărâmițarea prea accentuată la nivelul exploatațiilor agricole individuale, mecanizare insuficientă și uzura fizică a mijloacelor tehnice utilizate în agricultură.

În ceea ce privește numărul exploatațiilor agricole după tipul de culturi de cereale și plante de nutreț, Recensământului General Agricol 2010 indică:

Tip cultură	Nr. Exploatații agricole
Grâu comun și grâu spelt	33
Secară	1
Orz și orzoaică	18
Ovăz	7
Porumb	444
Alte cereale	22
Fân și masă verde	5
Leguminoase pentru nutreț (lucerna, trifoi și alte perene)	200
Alte plante pentru nutreț	21

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Mureș-Recensământul General Agricol 2010

Culturile intensive practicate pe cele mai mari suprafețe agricole în ultimii 2 ani sunt următoarele: grâul, porumbul, cartofii, floarea soarelui și leguminoasele.

Tipuri de culturi dominante în ultimii 2 ani (2020, 2021):	Suprafața ha
Grâu	973
Porumb	1.545
Cartofi	146

Floarea soarelui	60
Leguminoase	35

Sursa datelor: Registrul Agricol comuna Vinători

În comuna Vinători, în ciuda existenței unei rețele hidrografice extinse, nu există infrastructură pentru irigații.

Exploatații pomicole

Gradul de favorabilitate al unui amplasament pentru o specie pomicolă cultivată în comuna Vinători se prezintă astfel:

Afin favorabilitate naturală	Afin favorabilitate potențată	Afin favorabilitate potențată pH	Afin Favorabilitate potențată pH și precipitații	Alun, Castan comestibil favorabilitate naturală	Alun, Castan comestibil favorabilitate potențată	Cais favorabilitate naturală	Cais favorabilitate potențată	Căpșun favorabilitate naturală	Căpșun favorabilitate potențată
1,43	1,77	2,23	2,74	2,29	2,81	1,59	1,96	1,90	2,58
Cireș favorabilitate naturală	Cireș favorabilitate potențată	Coacăz, cătină, agriș, soc, lonicera, aronia favorabilitate naturală	Coacăz, cătină, agriș, soc, lonicera, aronia favorabilitate potențată	Gutui favorabilitate naturală	Gutui favorabilitate potențată	Măr favorabilitate naturală	Măr favorabilitate potențată	Migdal favorabilitate naturală	Migdal favorabilitate potențată
2,76	2,77	2,00	2,46	2,39	2,61	2,24	2,76	0,01	0,02
Mur fără ghimpi favorabilitate naturală	Mur fără ghimpi favorabilitate potențată	Nuc favorabilitate naturală	Nuc favorabilitate potențată	Păr favorabilitate naturală	Păr favorabilitate potențată	Piersic, nectarin favorabilitate naturală	Piersic, nectarin favorabilitate potențată	Prun favorabilitate naturală	Prun favorabilitate potențată
0,00	0,00	2,17	2,67	2,16	2,36	2,08	2,28	2,47	2,70
Vișin favorabilitate naturală	Vișin favorabilitate potențată	Zmeur, mur cu ghimpi, trandafir, măceș, corn favorabilitate naturală	Zmeur, mur cu ghimpi, trandafir, măceș, corn favorabilitate potențată						
2,16	2,66	2,12	2,32						

Sursa: w.w.w.afir.info- Anexa 7- Anexa aferentă Subprogramului Tematic Pomicol

Se poate concluziona astfel că speciile pomicole care se pretează cel mai bine comunei Vinători sunt: cireșul, mărul, prunul și nucul.

Cu toate că există favorabilitate pentru cultivarea mai multor tipuri de pomi, în comuna Vinători s-au înregistrat în anul 2021 o suprafață totală de doar 1 ha de livezi.

De asemenea, Pe raza comunei Vinători, în satul Mureni, activează firma ROdBUN GRUP SA, companie-integrator de produse și soluții în domeniul agricol. Firma este producătoare de cereale (soia, rapiță, porumb, orz, grâu etc.) și lucrează în arendă 6000 ha pe raza comunei Vinători, având un număr de 13 angajați localnici. Baza Mureni dispune de o stație de condiționare semințe cereale păioase, are o capacitate de stocare marfă paletizată de cca 500 de tone și este totodată centru de achiziții cereale pentru fermierii din zonă. Baza este dotată cu un laborator de analize ultramodern pentru marfa recepționată. Cerealele produse sunt comercializate ca semințe. Transportul cerealelor din baza Mureni se realizează atât rutier, cât și feroviar.

Exploatații zootehnice

Creșterea animalelor reprezintă o ramură importantă în economia zonei, a comunei, fapt care se datorează potențialului agricol zootehnic și vegetal.

Efectivele de animale împărțite pe specii de animale, care se regăseau pe teritoriul comunei Vinători la nivelul anului 2010 au fost prezentate de către Direcția Județeană de Statistică Mureș și puse la dispoziție sub următoarea formă:

Specii de animale	Nr. exploatațiilor	Nr. efectivelor de animale
Bovine	105	373
Ovine	207	9.957
Caprine	46	536
Porcine	599	1.123
Păsări	802	12.348
Cabaline	217	261
Măgari și catâri	8	9
Iepuri de casă	42	185
Familii de albine	15	393

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Mureș- Recensământul General Agricol 2010

Marea majoritate a fermierilor sunt crescători de păsări, porci și cai. Putem observa prin compararea datelor din RPA 2010 cu cele furnizate de către Registrul Agricol pentru anul 2021 o scădere drastică a efectivelor de animale, într-un interval de 11 ani efectivele de păsări

scazând la un sfert din valoarea inițială, cele de porcine la 1 cincime, iar cele de vite la 1 treime. Numărul de oi a rămas aproape egal.

Număr total de animale 2021), din care:	13.785
Bovine	134
Porcine	287
Ovine	9.878
Păsări	3.486

Sursa datelor: Registrul Agricol comuna Vinători

Un trend descentend au înregistrat efectivele de bovine, porcine și cabaline. Fenomenul de scădere a efectivelor de bovine (atât pentru lapte cât și pentru carne) se explică prin scăderea foarte mare a prețului laptelui, acesta fiind mult sub costurile de producție, mai ales că procesatorii din zonă au început să importe materie primă. Din această cauză fermerii oscilează între ideea de a renunța sau de a-și continua activitatea. Situația devine și mai dificilă cu cât prețurile la furaje sunt în continuă creștere, iar costurile pentru producerea furajelor sunt mult ridicate de prețul combustibilului folosit. O altă cauză care duce la scăderea numărului de fermieri, implicit a numărului de animale este folosirea de echipamente învechite, depășite fiind de condițiile tehnologice actuale; lipsa service-urilor și a echipamentelor de reparații pentru aceste utilaje este de asemenea o reală problemă, cât și lipsa a persoanelor instruite pentru soluționarea acestora.

De asemenea importurile foarte mari de carne de vită și porc au dus la tendința descententă a prețurilor pe piața românească. Abatoarele preferă să importe o parte din carne, la prețuri mult mai mici decât cele existente pe piața românească, deși cunosc realitatea în ceea ce privește cantitatea și calitatea cărnii care poate fi oferită de către fermierii români. Alegerea acestora o putem pune de asemenea, pe baza lipsei abatoarelor din zonă.

Pentru o mai bună desfășurare a practicilor agricole în culturile vegetale, exploatațiile pomicole, cât și pentru creșterea animalelor în condiții favorabile este necesară realizarea unor investiții asupra infrastructurii de apă pentru a evita efectele secetei din lunile de vară.

Potențialul piscicol

Pe raza comunei Vinători există heleșteu- un luciu de apă cu o suprafață de 30.300 mp, în extravilanul localității. Totodată, pe întreg teritoriul comunei sunt inventariate 2 ha de luciu de apă.

Având în vedere prezența acestui potențial, există posibilitatea amenajării unor bazine piscicole, mai ales în zona denumită Valea Hotarului.

Concluzii:

Este recomandată și necesară încurajarea și susținerea de către autoritățile publice locale a consumului de produse locale prin amenajarea de piețe agroalimentare, târguri de produse locale și a târgului de animale, precum și susținerea inițiativelor private pentru adăugarea de valoare produselor prin procesare de legume și fructe, lapte, carne. Este necesară întreținerea sistemelor de drumuri de exploatație agricolă.

De asemenea, se recomandă încurajarea asocierii producătorilor/fermierilor locali în cooperative, grupuri de producători pentru atragerea de fonduri europene (și nu numai).

1.5.3 Industrie-microîntreprinderi

Microîntreprinderile și întreprinderile mici și mijlocii sunt definite în funcție de numărul de angajați și de cifra de afaceri sau de activele totale anuale⁶.

O întreprindere mijlocie este definită ca o întreprindere care angajează mai puțin de 250 de persoane și a cărei cifră de afaceri anuală nu depășește 50 milioane EUR sau ale cărei active totale anuale nu depășesc 43 milioane EUR⁷.

O întreprindere mică este definită ca o întreprindere care angajează mai puțin de 50 de persoane și a cărei cifră de afaceri anuală și/sau active totale anuale nu depășesc 10 milioane EUR⁸.

O microîntreprindere este definită, în sensul articolului 112 din Codul fiscal român ca o persoană juridică română care îndeplinește cumulativ următoarele condiții, la data de 31 decembrie a anului fiscal precedent:

- are de la 1 pana la 9 salariați inclusiv;
- a realizat venituri care nu au depășit echivalentul în lei al 100.000 euro;
- capitalul social al acesteia este deținut de persoane, altele decât statul și autoritățile locale.

Analizând toate aceste definiții în raport cu lista întreprinderilor active și cifra lor de afaceri (prezentate mai jos) observăm că pe raza comunei Vinători își desfășoară activitatea doar întreprinderi mici și microîntreprinderi, lipsind întreprinderile mijlocii și mari.

Dezvoltare economică- număr de întreprinderi active					
Domeniu de activitate	Număr întreprinderi active la nivelul anului 2015	Număr întreprinderi active la nivelul anului 2016	Număr întreprinderi active la nivelul anului 2017	Număr întreprinderi active la nivelul anului 2018	Număr întreprinderi active la nivelul anului 2019
Agricultură, vânătoare și servicii anexe	2	2	2	1	2
Silvicultură și exploatare forestieră	2	2	2	2	2
Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite	1	1	1	0	0
Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații	0	0	1	1	2
Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a.	1	1	1	1	1
Fabricarea de mobilă	3	3	3	3	1

⁶ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=URISERV%3An26026>

⁷ *idem.*

⁸ *idem.*

Construcții de clădiri	0	0	0	1	1
Lucrări de geniu civil	1	1	1	1	1
Lucrări speciale de construcții	0	1	1	1	1
Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	0	0	1	1	1
Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	1	1	1	1	1
Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	13	11	10	11	11
Transporturi terestre și transporturi prin conducte	0	0	0	1	3
Restaurante și alte activități de servicii de alimentație	2	2	2	2	2
Activități de editare	1	1	1	1	1
Activități ale direcțiilor (centralelor), birourilor administrative centralizate; activități de management și de consultanță în management	1	2	2	2	1
Activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică	1	1	2	2	2
Activități veterinare	1	2	2	2	2
Activități de închiriere și leasing	0	0	0	1	0
Activități sportive, recreative și distractive	0	0	0	1	2
TOTAL:	30	31	33	36	37

Sursa: Direcția de Statistică Mureș

Comparând datele prezentate cu privire la numărul întreprinderilor active din comuna Vinători la nivelul anilor 2015 și 2019 observăm următoarele:

- numărul total de întreprinderi a crescut (de la 30 de întreprinderi la 37);
- în domeniile prioritare producție (mobilă și prelucrarea lemnului), care erau principali angajatori locali în comună, numărul de întreprinderi a scăzut drastic- de la 4 la 1;
- au apărut întreprinderi noi care activează în domeniul serviciilor: construcții, arhitectură și inginerie, transporturi și activități sportive și distractive;
- se păstrează numărul întreprinderilor active din domeniul restaurantelor;
- crește numărul firmelor al căror domeniu de activitate este prelucrarea metalului.

Dezvoltare economică - cifra de afaceri a întreprinderilor active					
Domeniu de activitate	Cifra de afaceri a întrepr. active în anul 2015 mii lei	Cifra de afaceri a întrepr. active în anul 2016 mii lei	Cifra de afaceri a întrepr. active în anul 2017 mii lei	Cifra de afaceri a întrepr. active în anul 2018 mii lei	Cifra de afaceri a întrepr. active în anul 2019 mii lei
Agricultură, vânătoare și servicii anexe	632521	873688	766161	14471	34970

Silvicultură și exploatare forestieră	905682	1030952	1209395	1706653	1314533
Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite	1673490	730948	3765	0	0
Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații	0	0	3401560	3467181	2183748
Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a.	4117209	4760678	5201242	4247178	6430315
Fabricarea de mobilă	1456571	1393250	1222577	1321446	1117538
Construcții de clădiri	0	0	0	129602	259123
Lucrări de geniu civil	217163	321571	270555	515907	961489
Lucrări speciale de construcții	0	30700	100155	175495	188500
Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	0	49576	117364	97328	25385
Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	60685	63515	64106	46366	45045
Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	7431622	7069200	3613629	3846016	6472071
Transporturi terestre și transporturi prin conducte	0	0	0	204900	316022
Restaurante și alte activități de servicii de alimentație	630700	668345	788276	688054	666031
Activități de editare	29011	37821	40617	24899	22698
Activități ale direcțiilor (centralelor), birourilor administrative centralizate; activități de management și de consultanță în management	6800	120808	220670	425321	170871
Activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică	467177	766524	606226	602453	1449694
Activități veterinare	216420	369364	493187	638595	375247
Activități de închiriere și leasing	0	0	0	770	0
Activități sportive, recreative și distractive	0	0	0	72992	76669
Total:	17845051	18286940	18119485	18225627	22089949

Sursa: Direcția de Statistică Mureș

Din analiza comparativă a cifrelor de afaceri realizate de către întreprinderile active în anii 2015 și 2019, putem concluziona următoarele:

- cifra de afaceri a întreprinderilor din Vinători a crescut cu valoarea de 17.845.051 la 22.089.949 lei, adică cu 24 %;
- numărul întreprinderilor din agricultură este scăzut, la fel și cifra de afaceri a acestor întreprinderi, în ciuda potențialului agricol ridicat al comunei;

- silvicultura și exploatarea forestieră reprezintă un domeniu important, care generează încasări substanțiale;
- domeniul care generează cele mai multe încasări este cel al comerțului cu amănuntul;
- fabricarea de mașini, utilaje și echipamente este domeniul productiv cu cele mai mari încasări din comună, urmat de industria construcțiilor metalice;
- se înregistrează o creștere semnificativă a activităților din comeniul construcțiilor în comuna Vinători.

În anul 2021, din datele publicate de către <https://www.listafirme.ro> în comuna Vinători își au sediul social un număr de 71 de firme:

Nr.	Nume Firmă
1	DEALER ITALIA SRL Drum Dn 13 121/B, KM.102+400 Jud. MUREȘ, Loc. VANATORI
2	ANDI FOREST OIL SRL Dn 13 KM 102-500 Jud. MUREȘ, Loc. VANATORI
3	MACROSTANDARD EDITURA SI INFORMATICA SRL 87 Jud. MUREȘ, Loc. VANATORI
4	ARIES BLOOD SRL Str. Principala 104 Jud. MUREȘ, Loc. VANATORI
5	MANITEX PROD SRL Str. Principala 70 Jud. MUREȘ, Loc. VANATORI
6	ARENACAD SRL 424 Jud. MUREȘ, Loc. VANATORI
7	ADRIENNE SRL 413 Jud. MUREȘ, Loc. VANATORI
8	FLAMINGO SRL 1 B Jud. MUREȘ, Loc. VANATORI
9	HAMAI AUTO SRL 154 Jud. MUREȘ, Loc. VANATORI
10	AUREL SUTEU TRANS SRL 142 Jud. MUREȘ, Loc. VANATORI
11	TO SIG CO SRL Str. Principala 215 Jud. MUREȘ, Loc. VANATORI
12	TINAMAR SRL 520 Jud. MUREȘ, Loc. VANATORI
13	CLAUDIU MURZEA SRL 428A Jud. MUREȘ, Loc. VANATORI
14	RAVET FARM SRL Str. Principala 104 Jud. MUREȘ, Loc. VANATORI
15	ASZ BARTOS ASZ SRL

	69 Jud. MUREȘ, Loc. VANĂTORI
16	<u>ENERGY TEAM CONSTRUCT INSTAL SRL</u> 217 Jud. MUREȘ, Loc. VANĂTORI
17	<u>TIM & BER SRL</u> 287 Jud. MUREȘ, Loc. VANĂTORI
18	<u>LEVI JAKAB SRL</u> 377 Jud. MUREȘ, Loc. VANĂTORI
19	<u>ELLEN FLY MARKET SRL</u> 323 Jud. MUREȘ, Loc. VANĂTORI
20	<u>WORK & SHINE SRL</u> 277 Jud. MUREȘ, Loc. VANĂTORI
21	<u>NCB SILO POWER TRANSPORT SRL</u> 6 Jud. MUREȘ, Loc. VANĂTORI
22	<u>BOIAN GLOBAL BUSINESS SRL</u> 424 Jud. MUREȘ, Loc. VANĂTORI
23	<u>ANREM VANĂTORI SRL</u> 462 Jud. MUREȘ, Loc. VANĂTORI
24	<u>HORVATH PAUL & NIC CONSTRUCT SRL</u> 152 Jud. MUREȘ, Loc. VANĂTORI
25	<u>CABINET BENVET SRL</u> 319 Jud. MUREȘ, Loc. VANĂTORI
26	<u>SORIN INVEST COMPANY SRL</u> Drum Dn. 13 KM.102+500 Jud. MUREȘ, Loc. VANĂTORI
27	<u>BROTHERIE EVENTS SRL</u> Str. Principala 55 Jud. MUREȘ, Loc. VANĂTORI
28	<u>BELLA ARTEMIS SRL</u> 141 Jud. MUREȘ, Loc. VANĂTORI
29	<u>CRISALIHOB SRL</u> 190 Jud. MUREȘ, Loc. VANĂTORI
30	<u>TEAM TRAILER RENT SRL</u> 209 Jud. MUREȘ, Loc. VANĂTORI
31	<u>MARI GO OCTA 2014 SRL</u> 44 Jud. MUREȘ, Loc. VANĂTORI
32	<u>ZENA & ZIRVE SRL</u> 253 Jud. MUREȘ, Loc. VANĂTORI
33	<u>BUBU & CLAUDIA SRL</u> 380 Jud. MUREȘ, Loc. VANĂTORI
34	<u>ELEGANCECONSTRUCT.ANDRE SRL</u> 1/A Jud. MUREȘ, Loc. VANĂTORI
35	<u>MANITEX FACTORY SRL</u> 70 Jud. MUREȘ, Loc. VANĂTORI

36	<u>AL & RO ARCADE SRL</u> 291 Jud. MURES, Loc. VANATORI
37	<u>KNATURAGISIC SRL</u> 529A Jud. MURES, Loc. VANATORI
38	<u>AGROFERM IONELA & PAULA SRL</u> 423 Jud. MURES, Loc. VANATORI
39	<u>WEAR ME MAMA SRL</u> 58 Jud. MURES, Loc. VANATORI
40	<u>VIO SI NICO MAGAZIN MIXT SRL</u> 243 Jud. MURES, Loc. VANATORI
41	<u>CONTENTO IDEAS SRL</u> Vinatori 55 Jud. MURES, Loc. VANATORI
42	<u>SEBASVET LIVESTOCK SRL</u> Vinatori 428/A Jud. MURES, Loc. VANATORI
43	<u>FM EUROPE TRANSPORT SRL</u> Vinatori 83 Jud. MURES, Loc. VANATORI
44	<u>CRT & PARTENERS SRL</u> 162 Jud. MURES, Loc. MURENI
45	<u>HERACHRON COM SRL</u> Str. Principala 43/B Jud. MURES, Loc. MURENI
46	<u>ANICUTA MAN SRL</u> 56 C Jud. MURES, Loc. MURENI
47	<u>MARIA MIHAELA SRL</u> 105 Jud. MURES, Loc. MURENI
48	<u>A & R MAGAZIN SI BAR SRL</u> 66 Jud. MURES, Loc. MURENI
49	<u>IUSTIN & MATEI SRL</u> 160 Jud. MURES, Loc. FELEAG
50	<u>IONA PROIECTARE SI TEXTILE SRL</u> 136 Jud. MURES, Loc. FELEAG
51	<u>NAPOCA MANAGEMENT SRL</u> 161 Jud. MURES, Loc. ARCHITA
52	<u>DIACOS IMPEX SRL</u> 161 Jud. MURES, Loc. ARCHITA
53	<u>ALIN & GABI SRL</u> 159 Jud. MURES, Loc. ARCHITA
54	<u>ARCHITA HUNT SRL</u> 354 Jud. MURES, Loc. ARCHITA
55	<u>LE DELIZIE DELLA PUGLIA SRL</u> 88 Jud. MURES, Loc. ARCHITA
56	<u>ARKEDEN ESTATES SRL</u>

	153 Jud. MUREȘ, Loc. ARCHITA
57	DENY & REBY SRL 150 Jud. MUREȘ, Loc. ARCHITA
58	COOPERATIVA AGRICOLA FERMIERUL TRANSILVANEAN 158 Jud. MUREȘ, Loc. ARCHITA
59	MELBUR SRL 205 Jud. MUREȘ, Loc. ARCHITA
60	MELADARI SRL 205 Jud. MUREȘ, Loc. ARCHITA
61	MARI & ALE BURCEA SRL 94 Jud. MUREȘ, Loc. ARCHITA
62	ARKEDEN VILLAGE SRL Archita 161 Jud. MUREȘ, Loc. ARCHITA
63	JOGARICIOAIA SRL Archita 155 Jud. MUREȘ, Loc. ARCHITA
64	PROIECTUL SPERANTA SRL 161 Jud. MUREȘ, Loc. SOARD
65	MARILD SRL Str. Principala 18 Jud. MUREȘ, Loc. SOARD
66	TABI INSTAL SRL 62 Jud. MUREȘ, Loc. SOARD
67	GINELNIC SRL 127 Jud. MUREȘ, Loc. SOARD
68	FABI SECRET GARDEN SRL 49 Jud. MUREȘ, Loc. SOARD
69	CURATORIA GABI & ERIK SRL 67 Jud. MUREȘ, Loc. SOARD
70	ACTIV PREMIUM CONSTRUCT SRL 165 Jud. MUREȘ, Loc. SOARD
71	COMPREPROD LEMN ARCHITA SRL Str. Principala 358 Jud. MUREȘ, Loc. ARCHITA

Tendința generală este de creștere ușoară a numărului de microîntreprinderi din comuna Vinători. Cu toate acestea, lipsa infrastructurii necesare desfășurării în bune condiții a activității economice (lipsa alimentării cu gaz în toate satele aparținătoare, lipsa canalizare, uneori lipsa apă, calitatea scăzută a apei, lipsa infrastructurii de apă-canal-electricitate în exteriorul vetrei satului, colectarea defectuoasă a deșeurilor, etc.) generează o inatractivitate a comunei pentru noi investitori. Atractivitatea zonei pentru investiții ar putea crește prin rezolvarea problemelor legate de infrastructura care lipsește și prin

acordarea de facilități fiscale pentru noii investitori care creează locuri de muncă (scutirea de la impozit, etc.).

Se simte nevoia promovării beneficiilor actuale care ar putea constitui o decizie pentru un investitor care ar dori să investească în zonă: bogăția de resurse naturale, fertilitatea terenurilor, infrastructură de acces facilă la exploatații agricole, faptul că prin comună trece DN13- care este principalul coridor de transport al mărfurilor la nivel național.

De asemenea, numărul redus de persoane calificate în meserii, precum și disponibilitatea persoanelor de a munci contribuie la gradul scăzut de angajabilitate a acestora, atât în cadrul firmelor existente, cât și pentru potențiali investitori.

Numărul mic al populației active în raport cu cea inactivă face ca atragerea de noi investitori să fie un proces greoi. De aceea există nevoia de a stimula populația inactivă pentru începerea unei activități, mai ales categorii precum casnicele, întreținuții de către stat, întreținuții de către organizații private sau din alte surse și de ce nu chiar o parte dintre pensionari (care prin experiența lor pot constitui resursă umană în domenii precum educația și meșteșugurile).

În domeniul agriculturii există o distrepanță între numărul persoanelor care se declară ocupate în agricultură, numărul de firme existente în domeniul agricol și numărul persoanelor angajate în agricultură în comuna Vinători. Concluzionăm așadar că marea majoritate a lucrătorilor muncesc sub o formă nefiscalizată în agricultură, fapt care determină probleme subsecvente precum dificultatea de a-și desface produsele pe piață, obținerea de venituri reduse din agricultură, inatractivitatea domeniul agricol pentru alte persoane care ar dori să înceapă o activitate agricoliă, îmbătânirea forței de muncă din agricultură, etc. Sunt de asemenea necesare măsuri de întrerupere a dependenței persoanelor de prestații sociale, cu atât mai mult cu cât, o bună parte din beneficiarii acestora sunt lucrători sezonieri în agricultură și zilieri.

Există necesitatea stimulării culturii antreprenoriatului în comuna Vinători, deoarece numărul de firme este redus. Aceasta ar putea fi realizată prin construirea/amenajarea și dotarea unui incubator de afaceri unde persoanele să poată beneficia de o asistență în domeniul afacerilor (birouri dotate- inclusiv IT, conexiune la internet, acces la servicii necesare funcționării unei firme- ex. contabilitate, etc) și de ce nu o formă de consultanță în afaceri care să ajute, cel puțin pentru început antreprenorul să gestioneze afacerea proprie.

Migrația tinerilor (mai ales a celor calificați) către orașele mari și în străinătate determină de asemenea inatractivitatea investitorilor pentru această zonă și scăderea numărului de potențiali antreprenori locali.

În legătură cu toate acestea este și necorelarea programei de pregătire a tinerilor cu nevoile locale. În zonă nu există școli profesionale care să formeze personal mai ales în domeniul serviciilor (contabilitate, zidar-vopsitor, tâmplar, tencuitor-parchetar, electrician, lucrător în agricultură, mecanic auto, bucătar, etc.). Există astfel nevoia de desfășurare a unor programe de formare profesională în domeniile cheie necesare bunei funcționări a unei comunități și a unei firme.

1.6 SERVICII PENTRU POPULAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ MEDICO-SOCIALĂ

1.6.1 Servicii de sănătate.

Cabinete medicale

Principalele servicii de sănătate din comună sunt prestate prin intermediul a trei cabinete medicale, situate în satul Vinători.

Medicii care își desfășoară activitatea în comuna nu sunt localnici, aceștia făcând naveta din orașele apropiate. Fiecare medic este asistat de către un asistent medical.

În urma consultărilor publice efectuate a reieșit dorința de construire/reamenajare și dotare a unor cabinete medicale (puncte sanitare) în satele aparținătoare unde medicii de familie să se deplaseze cel puțin o dată pe săptămână, pentru a facilita accesul locuitorilor la vizite medicale, mai ales că principalii beneficiari ai serviciilor medicale sunt copiii și persoanele vârstnice. Primăria intenționează să amenajeze în clădirea fostei grădinițe din Archita un Centru de zi pentru vârstnici.

Școala din Vinători nu are cabinet medical în incinta acesteia, serviciile de sănătate acordate elevilor efectuându-se în cabinetele medicale individuale din comună.

În urma aplicării chestionarului a fost identificată ca problemă lipsa în comună a serviciilor de medicină dentară, cu atât mai mult cu cât nici școala din Vinători nu are un cabinet de medicină dentară intren. Primăria a început demersurile pentru amenajarea unui cabinet stomatologic în loc. Vinători care ar urma să funcționeze cel puțin două zile pe săptămână.

Farmacia.

În comuna Vinători funcționează farmacia Althaea, amplasată în centrul satului reședința de comună.

Pe teritoriul comunei își desfășoară activitatea Fundația Caritas- Filiala Târnava Mare care desfășoară servicii de asistență medicală la domiciliu. Serviciile furnizate de către personalul specializat sunt:

- Igienizarea hainelor,
- Igienizarea lenjerilor de pat
- Igienizarea locuințelor, doar în cazurile unde este angajat îngrijitor
- Achiziționarea medicamentelor lunare pentru persoanele a căror deplasare la farmacie este imposibilă sau greoaie
- Aprovizionarea cu apă, cumpărături (alimente) pentru persoanele a căror deplasare la farmacie este imposibilă sau greoaie
- Plata facturilor de utilități
- Ridicarea rețetelor medicale de la medicul de familie pentru persoanele a căror deplasare la medicul de familie este imposibilă sau greoaie
- Colaborarea cu medicul de familie pentru elaborarea rețetelor medicale, biletelor de trimitere, administrarea medicamentelor
- Subvenționarea materialelor sanitare pentru igienă

- Servicii medicale: monitorizarea tensiunii arteriale, dozarea glicemiei, tratament injectabil la nevoie, sortarea medicamentelor, schimbare pungă colostomă, schimbarea pansamentelor
- Transportul lemnului din anexele locuinței în incintă (dacă este solicitat), în special vârstnicii solicită acest serviciu

Cabinet medical veterinar

Pe raza comunei Vinători există un cabinet medical veterinar privat, deservit de personal de specialitate.

Cu privire la gradul de satisfacție a populației din comuna Vinători vizând serviciile medicale acordate remarcăm faptul că majoritatea respondenților nu sunt mulțumiți de serviciile medicale de care beneficiază și ar dori mai multă implicare din partea medicilor de familie, respectarea programului de consultații, dotarea dispensarelor și chiar existența unui punct de acordare a primului ajutor și de recoltare probe pentru analize.

1.6.2 Prestații sociale

Principalele criterii pe baza cărora se acordă prestațiile sociale de către stat sunt⁹:

- a) evaluarea contextului familial;
- b) veniturile solicitantului sau ale familiei acestuia;
- c) condițiile de locuire;
- d) starea de sănătate și gradul de dependență.

Prestații care se acordă prin intermediul autorității publice locale:

Alocațiile familiale sprijină familia în vederea educației și întreținerii copiilor.

Alocații pentru susținerea familiei- comuna Vinători, jud. Mureș	
Anul	Număr de dosare/familii
2019	125
2020	110
2021	98

Sursa: Serviciul de Asistență Socială din cadrul Primăriei Vinători

Ajutoarele sociale se acordă persoanelor sau familiilor aflate în dificultate și ale căror venituri sunt insuficiente pentru acoperirea nevoilor minime de viață. Evaluarea stării de dificultate a familiilor se realizează prin anchete sociale și alte forme specifice de evaluare.

Solicitarea de acordare a ajutoarelor sociale se realizează lunar.

⁹ *idem.*

Numărul mediu în ultimii trei ani de beneficiari de asistență socială este de 111 persoane, reprezentând un total de 2.85 % din populația totală.

Ajutoare sociale comuna Vinători		
Anul	Număr de dosare	Număr de beneficiari total/an
2019	315	865
2020	270	728
2021	265	691

Sursa: Serviciul de Asistență Socială din cadrul Primăriei Vinători

Beneficiarii de ajutor social au obligația de a presta lunar un număr de ore în folosul comunității. Aceștia prestează munci în domeniul salubrității comunei, a îngrijirii parcurilor, etc.

Indemnizațiile sunt ajutoare financiare au ca rol favorizarea incluziunii sociale și asigurarea unei vieți autonome.

Peroanelor cu handicap grav li se asigură din resursele statului remunerația unui asistent personal / plata unei indemnizații de însoțitor.

Persoane cu handicap grav-comuna Vinători, jud. Mureș	
Anul	Număr de persoane
2019	51
2020	52
2021	50

Sursa: Serviciul de Asistență Socială din cadrul Primăriei Vinători

Alte tipuri de ajutoare.

Ajutoare de încălzire- se acordă pe o perioadă de 6 luni pentru asigurarea încălzirii locuințelor pe perioada iernii. Se suportă din bugetul local doar ajutoarele de încălzire pentru persoanele care sunt beneficiare și a ajutorului social.

Ajutoare de încălzire - comuna Vinători		
Anul	Număr de dosare	Cuquantum total aproximativ
2018-2019	520	1.150.000
2019-2020	530	1.250.000

2020-2021	545	1.300.000

Sursa: Serviciul de Asistență Socială din cadrul Primăriei Vinători

Ajutoare alimentare pentru persoane defavorizate - au fost acordate de către Uniunea Europeană și Guvernul României sub forma unor pachete cu alimente și s-au distribuit de către primărie.

Ajutoare alimentare pentru persoane defavorizate - comuna Vinători	
Anul	Număr de persoane
2019-2020	790
2020-2021	790

Sursa: Serviciul de Asistență Socială din cadrul Primăriei Vinători

Alte prestații sociale de care beneficiază locuitorii comunei Vinători, jud. Mureș, prestații care se acordă prin autoritățile administrației publice centrale:

Alocația de stat pentru copii reprezintă o formă de ocrotire a statului acordată tuturor copiilor. Conform Legii 61/1993 această alocație se acordă tuturor copiilor, fără discriminare.

Se remarcă așadar multitudinea de prestații sociale acordate și numărul mare de beneficiari de prestații sociale. Analizând datele furnizate cu privire la beneficiari se observă faptul că la nivelul anului 2020-2021 - 439 persoane au beneficiat de o formă de prestație socială - ajutorul alimentar, aceștia reprezentând un procent de 20,25 % din totalul populației. Așadar 11,25 % din populația comunei Vinători este beneficiară a cel puțin unei forme de asistare socială.

O problemă generată de acordarea tuturor acestor prestații o reprezintă dependența față de prestațiile sociale. Există situații în care cunsumul prestațiilor sociale acordate unei familii depășește valoarea unui salariu minim net pe care l-ar obține un membru al familiei dacă ar avea un loc de muncă. Totodată, lipsa locurilor de muncă din comună acutizează fenomenul de dependență de prestații sociale.

Cu toate acestea, există angajatori din localități învecinate Albești și Sighișoara, care au introdus ca beneficiu asigurarea transportului gratuit pentru muncitori. Aceste firme oferă cel mai adesea salariul minim pe economie pentru munca prestată, la care se adaugă bonurile de masă. Marea majoritate a locurilor de muncă oferite spre ocupare sunt pentru personal necalificat, posturi pentru care nu este obligatorie dovedirea absolvirii vreunei forme de învățământ. Numărul persoanelor din Vinători care muncesc la aceste firme este totuși foarte redus.

Munca asistentului social din Primărie este îngreunată de volumul mare de documente solicitate în domeniul asistenței sociale, în defavoarea muncii „de teren” și a lucrului efectiv cu categoriile dezavantajate. În acest sens, este recomandată inițierea de parteneriate de către primărie cu asociații sau alte structuri specializate și cu experiență în domeniul serviciilor sociale, precum și identificarea de voluntari în comunitate pentru a ajuta ca și facilitatori comunitari.

Concluzii:

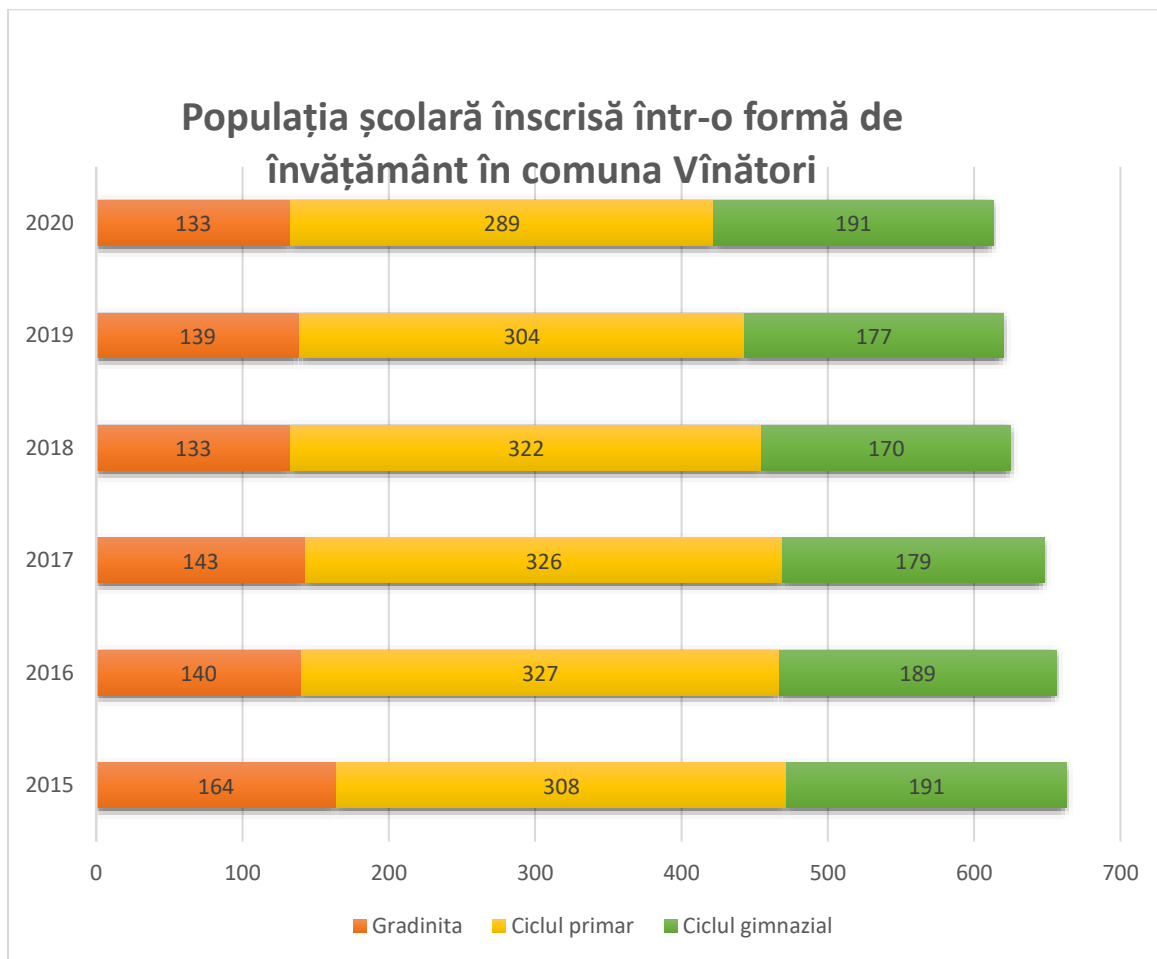
Este necesară descurajarea fenomenului de dependență față de prestațiile sociale prin creșterea oportunităților de ocupare a forței de muncă, prin încurajarea investițiilor publice și private, a structurilor de economie socială și implicare comunitară.

1.6.3. Educație

La nivelul comunei Vinători există două școli gimnaziale (clasele 0-VIII) în localitățile Vinători și Archita, câte o școală cu clasele 0-IV în satele Mureni și Șoard și 4 grădinițe (Vinători, Șoard, Archita, Mureni). În Vinători și Mureni predarea se face atât în limba română, cât și în limba maghiară. Copiii înscriși la școală din restul satelor aparținătoare fac zilnic naveta la Vinători, cu un microbuz școlar asigurat de către Consiliul local. Este nevoie însă de achiziționarea unui microbuz școlar nou, cu un număr mai mare de locuri.

Număr elevi înscriși la școală în anul școlar 2021-2022: 467, în scădere față de 2020 (476) și 2019 (483). Corpul didactic în anul școlar 2021-2022 este format din 54 de profesori, învățători, educatori.

În perioada 2015-2020, în medie au fost înscriși în învățământul preșcolar și gimnazial 637 de copii în instituții de învățământ din comuna Vinători.

Sursa: Direcția de Statistică Mureș

An	Număr personal didactic în învățământul preșcolar	Număr personal didactic în învățământul primar și gimnazial	Total
2015	8	32	40
2016	7	40	47
2017	7	37	44
2018	7	33	40
2019	7	42	49
2020	7	46	53

AN	Populatia de varsta oficiala corespunzatoare învatamantului preșcolar	Număr copii înscriși în învățământul preșcolar	DIFERENȚA (Copii neînscriși la grădiniță)
2015	195	164	31
2016	184	140	44
2017	196	143	53
2018	202	133	69
2019	230	139	91
2020	227	133	94

Sursa: Direcția de Statistică Mureș

An	Nr. elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial		
	Ciclul primar	Ciclul gimnazial	TOTAL
2015	308	191	499
2016	327	189	516
2017	326	179	505
2018	322	170	492
2019	304	177	481
2020	289	191	480

Sursa: Direcția de Statistică Mureș

La data realizării acestei Strategii, la grădinițele din comună erau înscriși în total 128 de copii. Există în fiecare an copii de vârstă preșcolară care nu sunt înscriși la grădiniță.

O altă problemă o reprezintă faptul că există pe raza comunei Vinători copii de vârstă preșcolară care nu au certificate de naștere, situație generată de faptul că nici mamele lor nu au documente de identitate. Aceștia nu pot fi luați în considerare la realizarea prognozelor realizate de către unitățile de învățământ pentru că, neavând acte, nu figurează în evidențele medicilor de familie. Acești copii nu pot fi înscriși în învățământul preșcolar și ulterior cel primar și gimnazial. Acest fenomen, împreună cu abandonul școlar generează o proliferare a fenomenului de analfabetism din comună.

Școala din Vinători beneficiază de un teren de sport amenajat în imediata vecinătate, însă nu există sală de sport. În perioada de vară, atunci când vremea permite, orele de sport se desfășoară în curtea școlii sau pe terenul de sport sintetic din proximitatea acesteia. Există necesitatea construirii și dotării unei săli de sport proprii în care copii să desfășoare în condiții optime orele de educație fizică.

Remarcăm și numărul îngrijorător de elevi care abandonează școala la terminarea clasei a VIII-a, chiar dacă învățământul obligatoriu în România se situează la nivelul absolvirii a 10 clase. Abandonul școlar se datorează lipsei de interes a părinților pentru continuarea studiilor de către copiii lor și a costului de transport a elevilor la unitățile de învățământ din afara localității. Conform datelor furnizate de conducerea școlii, rata abandonului școlar este de 1%. **Există necesitatea derulării unor proiecte și programe pentru copii și tineri menite să prevină abandonul școlar.**

Participanții la consultarea publică au identificat nevoia derulării de programe de educație/alfabetizare pentru părinții elevilor înscriși la școală. Școala gimnazială din Vinători este înscrisă în programul „A doua șansă”, implementarea acestuia în comunitate urmând să înceapă în cursul anului 2022.

La ora actuală există un contract de finanțare nerambursabilă din fonduri europene încheiat de administrația locală pentru reabilitarea școlii gimnaziale din satul Vinători. De asemenea, administrația locală a preluat clădirea fostului CAP din loc. Vinători și intenționează să o reabiliteze cu destinația de școală pentru clasele 0-4.

Nu în ultimul rând, în sate precum Șoard, absenteismul școlar se datorează și nivelului de trai scăzut al populației (familii care nu pot asigura o masă caldă pe zi copiilor).

Concluzii: Implementarea de proiecte și programe în domeniul educației, precum programe de after school, programe de educație non-formală sau amenajarea unei cantine școlare ar putea rezolva unele dintre cele mai acute probleme din localitate, care generează probleme subsecvente și în domeniul social: dependența de prestații sociale, incapacitatea de a găsi un loc de muncă, infraționalitate, emigrare, sărăcie, etc.

1.6.4 Recreere

Posibilitățile de recreere din comuna Vinători sunt strâns legate de caracteristicile de mediu ale teritoriului.

Varietatea florei și faunei din comună face ca plimbările în natură să constituie o reală posibilitate de recreere. Această activitate poate fi asociată cu foto-hunting-ul, bird-watching-ul, sau drumeții de observare a florei și faunei.

Cu toate acestea, majoritatea respondenților la chestionare au declarat că atunci când au timp liber preferă să plece pentru recreere în afara localității.

Astfel, este recomandată amenajarea și marcarea unor trasee tematice pentru drumeții în natură și formarea de personal calificat pentru ghidaj turistic în natură, precum și amenajarea de trasee de biciclete pe raza comunei Vinători, în special în zona satului Archita-localitatea cu cel mai mare potențial turistic din comuna. În urma consultării publice realizate pentru elaborarea Strategiei, a reieșit dorința locuitorilor din satul Archita privind reabilitarea clădirii vechii poște din sat și transformarea acesteia în Centru de informare turistică, precum și amenajarea unui loc de agrement în fața bisericii fortificate din sat (plantare arbori, etc.).

Locuitorii comunei Vinători sunt de părere că este *necesară* înființarea de spații de recreere, numărul redus de locuri și activități de agrement fiind o sursă de nemulțumire.

1.6 ACTIVITĂȚI SOCIALE ȘI INSTITUȚII LOCALE

Administrația locală este reprezentată de **Primăria Vinători, Consiliul local, primar și viceprimar**. Aparatul Primăriei Vinători ce asigură activitatea are în componență 18 angajați, din care personal de execuție 16 persoane. Consiliul Local este format din 13 consilieri. Aparatul Primăriei este format din compartimentele administrativ, agricol-fond funciar, asistenta sociala, taxe și impozite, contabilitate. De asemenea, a fost înființat și dotat cu utilaje Serviciul de întreținere a drumurilor și deszăpezire din comuna Vinători.

Pentru o mai bună accesibilitate a populației la serviciile publice oferite de către administrația publică locală, gestionarea bunurilor publice, pentru îmbunătățirea colectării taxelor și impozitelor locale, pentru asigurarea transparenței decizionale, este necesară realizarea unor reforme specifice și îmbunătățirea dotărilor existente.

În urma consultărilor publice a rezultat necesitatea implementării unor servicii de tip e-guvernare (plata electronică a taxelor și impozitelor locale, s.a.), nevoia de dotări cu echipamente IT.

ONG-uri locale:

- Asociația „Descoperă Archita”
- Asociația folclorică „Târnavă”, Vinători
- Asociația Valea Architei
- Asociația de Vânătoare „Bradul lupului”
- Asociația Maria Nobrega

1.8 INFRASTRUCTURĂ TEHNICO- EDILITARĂ

Conform art. 2, alin. j din Legea 51/2006 infrastructura tehnico-edilitară reprezintă ansamblul sistemelor de utilități publice destinate furnizării/prestării serviciilor de utilități publice. Infrastructura tehnico-edilitară aparține domeniului public ori privat al unităților administrativ-teritoriale și este supusă regimului juridic al proprietății publice sau private.

Numărul de locuințe convenționale la nivelul comunei este de 1.389, din care 52 locuințe în proprietate de stat ¹⁰. Numărul gospodăriilor este de 1.126, numărul mediu de persoane pe gospodărie fiind de 3,13. Autoritatea publică locală are în patrimoniul propriu terenuri, construcții, clădiri care ar putea să contribuie la desfășurarea de activități în beneficiul comunității prin amenajarea lor de către comună sau închiriere, concesiune către întreprinzători.

Infrastructura rutieră și feroviară

Localitatea Vinători este traversată de DN13-E60 care face legătura între Constanța și Hamburg. Lungimea totală a DN13 în comună este de aprox. 15 km. Legătura cu satul Șoard se face prin DJ134 pe o lungime, în comună, de aprox. 3 km. Legătura cu satul Mureni se face prin DJ133 cu o lungime de aprox. 15 km în comuna Vinători și care face joncțiunea cu drumul comunal DC52 către Feleag (aprox. 2,5 km).

Rețeaua de drumuri cuprinde: drumuri județene - 12 km, drumuri comunale - 2 km, strazi - 39,1 km, drumuri cu piatră și pământ - 32 km

Majoritatea străzilor din comună sunt copertate cu pământ sau pietriș, unul din cele mai importante proiecte de infrastructură propuse de administrația locală fiind modernizarea drumurilor/străzilor din comuna Vinători.

Repartiția străzilor, pe sate

Vinători

Strada nr. 1 de la nr. administrativ 365 la nr. administrativ 413	720 m
Strada nr. 2 de la nr. 380 la nr. 389	120 m
Strada nr. 3 de la nr. 508 (76) la nr. 80	200 m
Strada nr. 4 de la nr. 419 la nr. 425	180 m
Strada nr. 5 de la nr. 173 la nr. 214	120 m
Strada nr. 6 de la nr. 235 la nr. 207	190 m
Strada nr. 7 de la nr. 194 la nr. 196/F	280 m
Strada nr. 8 de la nr. 185 la nr. 190	110 m
Strada nr. 9 de la nr. 480 la nr. 98	440 m
Strada nr. 10 de la nr. 105 la nr. 108	300 m
Strada nr. 11 de la nr. 156 la nr. 157	200 m
Strada nr. 12 de la nr. 257 la nr. 259	70 m
Strada nr. 13 de la nr. 292 la nr. 298	200 m
Strada nr. 14 de la nr. 178 la nr. 180	70 m
Strada nr. 15 de la nr. 440 la nr. 564	400 m

Archita

Strada nr. 1 de la nr. 1 la 50	1.000 m
Strada nr. 2 de la nr. 77 la nr. 97	550 m
Strada nr. 3 de la nr. 150 la 235	1.150 m

¹⁰ Conform ONS – Fișa localității

Strada nr. 4 de la nr. 285 la nr. 299	400 m
Strada nr. 5 de la nr. 206 la 212	200 m
Strada nr. 6 de la nr. 105 la 138	300 m
Strada nr. 7 de la nr. 267 la nr. 270	50 m

Feleag

Strada nr. 2 de la nr. 14 la 68	450 m
Strada nr. 3 de la nr. 15 la nr. 28	500 m
Strada nr. 4 de la nr. 73 la nr. 80	200 m
Strada nr. 5 de la nr. 161 la nr. 165	200 m

Mureni

Strada nr. 1 de la nr. 43 la nr. 47	220 m
Strada nr. 2 de la nr. 116 la nr. 119	100 m

Soard

Strada nr. 1 de la nr. 47-68-110	600 m
Strada nr. 2 de la nr. 79-cap stradă	300 m
Strada nr. 3 de la nr. 4 la 5	50 m
Strada nr. 4 de la nr. 141 la nr. 143	70 m
Strada nr. 5 de la nr. 158 la nr. 159	50 m

Comuna Vinători este deservită și de linie ferată cu ecartament normal pe magistrala 300Blaj - Sighișoara-Brașov, cu gări în satele Vinători Mureni și Archita. Gara Vinători este nod de cale ferată, cu ramificație spre Odorheiul Secuiesc.

Infrastructura de apă și apă uzată

Conform datelor de la Primaria Vinători, este necesară extinderea și modernizarea rețelei prin accesarea de fonduri nerambursabile.

În comună nu există rețea de canalizare.

Nevoi identificate în comunitate cu privire la infrastructura de apă și apă uzată:

- construire rețea de alimentare cu apă în satele Șoard, Mureni, Feleag, Archita
- construire canalizare menajeră și stații de epurare la nivelul întregii comune;
- îmbunătățirea captării surselor de apă;
- extinderea bransamentelor la rețeaua de apă din loc. Vinători;
- testarea surselor de apă de pe teritoriul comunei: fântâni și puțuri de pe domeniul public, etc.

Mentenanța rețelei de alimentare cu apă existentă este asigurată de către autoritatea publică locală și nu se percep costuri populației, la ora actuală, pentru consumul de apă. Se are în vedere constituirea unei asociații de dezvoltare comunitară împreună cu localitățile învecinate pentru întreținerea rețelei de apă în regie proprie.

Alimentare cu energie termică și electrică.

Există rețea de alimentare cu gaz în localitățile Vinători și Șoard de aprox. 12 km și Studiu de Fezabilitate pentru introducerea gazului în localitățile Mureni, Feleag, Archita, unde, la ora actuală populația se încălzește cu lemne. Primăria subvenționează prețul lemnului de foc pentru populație, la nivelul anului 2021 acesta fiind de 80 lei/m ster.

Comuna are o acoperire satisfăcătoare în ceea ce privește rețeaua de energie electrică și iluminat public - peste 98% din totalul locuințelor sunt racordate la electricitate. Actualmente există rețele de distribuție a energiei electrice și iluminat public pe majoritatea străzilor din satele componente. Rețelele sunt aeriene, pe stâlpi din beton. În urma consultării publice s-a remarcat dorința locuitorilor de realizare a unui sistem de canalizație (subteran) pentru rețelele de iluminat, telefonie, internet.

Comunicații

În Comuna Vinători sunt asigurate, de către operatori privați, servicii de telefonie fixă, mobilă, internet, televiziune prin cablu și satelit. În Vinători, Mureni și Feleag există internet de mare viteză prin fibră optică asigurat de către RCS-RDS. În localitatea Archita operează Telekom, iar în localitatea Șoard urmează să se introducă fibra optică prin Orange, în acest sens existând deja un contract încheiat cu operatorul pentru depozitarea aparaturii necesare în curtea căminului cultural din sat, la ora actuală fiind în faza de obținere a avizelor.

Există necesitatea îmbunătățirii accesului la internet prin crearea unei infrastructuri de broadband în satele unde exista acces la internet doar prin intermediul rețelei de telefonie mobilă, iar viteza de trafic este redusă.

În comună există două oficii poștale (în satele Vinători și Archita) și 3 agenții poștale în satele Șoard, Feleag și Mureni.

3.3. BILANȚUL POLITICILOR ÎNTREPRINSE ÎN COMUNA VINĂTORI ȘI ELEMENTE COMPLEMENTARE PRIVIND PREZENTAREA COMUNEI

Politicile întreprinse în comuna Vinători până în prezent au avut un caracter preponderent local - cu excepția asocierilor la care comuna a aderat, în general în calitate de membru fondator, prin voința Consiliului Local și în contextul nevoii de atragere și susținere a investițiilor din surse nerambursabile:

- Asociația Grupul de Acțiune Locală Dealurile Târnavelor
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară AQUA INVEST Mureș
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară ECOLECT Mureș
- Asociația Comunelor din România

Factorii care au influențat dinamica dezvoltării locale au fost:

- *capacitatea autorității publice locale de a elabora și realiza proiecte de dezvoltare locală;*
- *disponibilitatea de asociere și cooperare a administrației publice locale și conectivitatea cu parteneri externi*

Strategia și politicile de dezvoltare locală ale comunei Vinători au fost și sunt, în cea mai mare măsură, tributare compatibilității cu tendințele, strategiile și politicile

existente la nivel regional, național sau global, respectiv condițiile de eligibilitate, alocare și gestionare a instrumentelor de finanțare specifice acestei politici: Fondul European Agricol de Dezvoltare Rurală (FEADR), Programul Operațional Regional (POR), Programul Operațional Capital Uman (POCU), Fondul de Coeziune Socială, Fondul European de Solidaritate, etc.

Ponderea cea mai mare a fondurilor atrase în comunitate o au finanțările din fonduri europene, mai ales în domeniul public și mai puțin în domeniul privat.

În acest context, pentru eficientizarea costurilor de elaborare și implementare a proiectelor este necesară profesionalizarea personalului din administrația publică locală prin participarea la instruirii, schimburi de experiență și de bune practici, precum și motivarea personalului, în condițiile legii, pentru a realiza proiecte cu finanțare nerambursabilă.

Prin intermediul *Strategiei de Dezvoltare Locală a GAL Dealurile Tîrnavelor* s-au atras fonduri pentru comună, de către beneficiari publici și privați, în valoare de 292.723 euro constând în : 3 contracte de finanțare pentru sectorul privat în cadrul *Măsurilor 02/3A - Mici fermieri (2 proiecte)*, respectiv *M10/6A - Afaceri rurale non-agricole (1 proiect)* și 5 contracte de finanțare prin Măsurile pentru publici la GAL în perioada 2015-2021 pentru înființare și dotare serviciu de întreținere drumuri, achiziție mobilier pentru dotarea căminelor culturale din comună, achiziție sistem de sonorizare Cămin cultural Șoard, amenajare teren de sport și amenajare piață locală.

CAPITOLUL II – ANALIZA SWOT – PUNCTE TARI – PUNCTE SLABE – OPORTUNITĂȚI – AMENINȚĂRI (RISURI)

1. Dezvoltare rurală și protejarea mediului; resurse locale: patrimoniu natural și cultural

Puncte tari	Puncte slabe
Apă și canalizare - Rețea comunală de alimentare cu apă realizată parțial	Apă și canalizare - Gospodării neracordate la rețeaua de alimentare cu apă; - Lipsă rețea de alimentare cu apă în satele componente - Risipă de apă menajeră și de uz casnic; - Starea deficitară actuală a infrastructurii de apă potabilă - canal afectează dezvoltarea comunei: social (asupra standardului de viață al locuitorilor), economic (turism, etc) și de mediu - Lipsa canalizării/colectarea apelor uzate și pluviale în comun prin rigole de suprafață; -
Transport, rețele edilitare,	

<i>cadastru</i> - Accesibilitate auto bună a comunei pe DN13-E60 - Modernizarea parțială (prin asfaltare) a infrastructurii de acces între localități - Acoperire integrală a comunei cu rețea de iluminat public și rețea de distribuție a energiei electrice; - Înființarea și dotarea Serviciului Public de Întreținere a Drumurilor din comuna Vinători	<i>Transport, rețele edilitare, cadastru</i> - Lipsa mijloacelor de transport în comun între satele componente ale comunei - Rețea de electricitate învechită (generează pene de curent, etc.), precum și comunicarea defectuoasă sau inexistentă către populație privind perioadele de întrerupere a energiei electrice (atunci când se lucrează la rețea, la un transformator, etc.) - Nevoie realizare cadastru general al comunei - Nevoie modernizare strazi, santuri, trotuare
<i>Spații verzi, sport și agrement</i> - Există un teren de sport sintetic realizat cu fonduri europene - Minicampionat zonal de fotbal, gazduit de comuna Vinători - Existența heleșteului din extravilanul localității Vînători - luciu de apă cu o suprafață de peste 30.000 mp, cu potențial pentru practicarea pescuitului si a sporturilor nautice	<i>Spații verzi, sport și agrement</i> - Lipsa unei săli de sport pentru elevii școlii gimnaziale locale; aceasta ar putea satisface nevoia de practicare a sportului și de către restul locuitorilor comunei, în sezonul rece - Lipsa spațiilor destinate agrementului, recreerii (parcuri, locuri de joacă) - Poluarea aerului cu diferite noxe ca urmare a traficului intens pe drumul național și european ce traversează comuna - Mobilier stradal insuficient (ex. bănci, coșuri de gunoi) - Lipsa eficientizării energetice a clădirilor aflate în proprietate publică a ssocia; - Utilizarea surselor de energie alternative încă într-un procent foarte scăzut;
<i>Patrimoniu cultural material și imaterial</i> - Existenta ansamblului bisericii din satul Archita	<i>Patrimoniu cultural material și imaterial</i> - Nerespectarea de către localnici a Regulamentului Local de Urbanism în

- Resurse locale care pot fi valorificate în scop turistic: Grădinile lui Schenker din Archita, așezarea rurală marcată prin ceramică din satul Mureni, ș.a. - Infrastructura social- culturală - religioasă la nivelul comunei: biserici ortodoxe în fiecare sat component, cămine culturale	- privește aspectul fațadelor, materialele și tehnicile ce trebuie utilizate - Lipsa unui specialist la nivelul administrației locale (arhitect, proiectant) care să sprijine locuitorii în realizarea documentațiilor de urbanism - Fațade, șuri, acoperișuri ș.a. elemente de patrimoniu construit realizate fără autorizație și cu nerepectarea regulilor locale de urbanism - Patrimoniul mobil (material și imaterial) identificat (tradiții și obiceiuri locale) și mai puțin promovat (disproporționat) comparativ cu patrimoniul construit - Calendar sărac de evenimente laice și religioase, susținut prin organizarea de diverse activități specifice care promovează valorile tradiționale;
Salubritate - Includerea comunei în activitățile pentru realizarea unui sistem județean integrat de management al deșeurilor;	Salubritate - Populația este nemulțumită de modul în care se colectează gunoiul menajer - Lipsa unor campanii coordonate de administrația locală de curățenie generală a comunei (ex. campania de primăvară, campania de toamnă) - Depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor, cu impact semnificativ asupra mediului (sunt afectați factori de mediu precum solul, aerul, apele -de suprafață și subterane) - Grad redus de colectare selectivă a deșeurilor
Agricultură, silvicultură și servicii conexe - Zonă HNV (Înaltă Valoare Naturală) cu diversitate mare de specii, inclusiv mamifere și păsări (grad ridicat de biodiversitate și valoare	Agricultură, silvicultură și servicii conexe - Folosirea îngrășămintelor chimice, în detrimentul utilizării îngrășămintelor naturale - dăunează solului, apei - Clădiri ale vechilor ferme lăsate în paragină;

mare a serviciilor furnizate) - Terenuri degradate împădurite; terenuri agricole cu valoare ridicată - Exploatațiile silvice efectuate majoritar de firme externe zonei; - Personalul de specialitate din domeniile agricol și silvic - Potențial agricol pentru cultivarea cerealelor și creșterea animalelor - Dezvoltarea fermelor prin cultivarea unor suprafețe mari de teren, prin utilizarea unor mijloace și echipamente agricole moderne - Subvențiile pe suprafața utilizată și pentru animale - Amenajarea pieței locale agroalimentare	- Starea deficitară a infrastructurii de sprijin a afacerilor rurale: absența abatoarelor; parc de utilaje agricole redus/ învechit/ fără servicii de reparații - întreținere, lipsa sistemelor de irigații, servicii profesionale de sprijin: antreprenorial, de marketing, tehnologic, etc; - Lipsa unităților de procesare fructe și legume, autorizate, din comună, comparativ cu alte UAT-uri - Număr scăzut de locuri de muncă în domeniile tradiționale de dezvoltare locală: agricultură, silvicultură, turism; - Cererea comunității de produse agricole nu este acoperită din surse locale - Lipsa punctelor de procesare a laptelui - Lipsa punctelor de sacrificare a animalelor (abator comunal) - Lipsa de atractivitate a locurilor de muncă în agricultură; - Îmbătrânirea populației care activează în agricultură - Trend descendent a activității asociat practică de către fermele familiale, fermele mici și mijlocii - Scăderea efectivelor de animale: bovine, cabaline, porcine - Lipsa service-urilor și a persoanelor specializate pentru întreținerea și reparațiile curente a utilajelor și echipamentelor agricole este o reală problemă - Subvenții folosite în alte scopuri decât managementul exploatațiilor agricole - Livezi neîntreținute și neexploatate - Infracționalitate silvică și agricolă facilitată de neurmărirea penală și/ sau prescrierea faptelor penale - Infrastructură de vânătoare învechită, potrivită doar pentru vânătoare, nu și pentru activități turistice complementare;

	- Nereglementarea sau absența controlului transportului motorizat în zonele silvice, de patrimoniu natural protejat; - Pagube create de vânat/ fauna cinegetică/câini ciobănești
Oportunități	Amenințări
- Implementarea sistem GIS și servicii de tip e-guvernare pentru populație (ex. plata online a impozitelor și taxelor locale) - Formare continuă pentru angajații APL și structuri subordonate - Finanțarea din fonduri structurale, FEADR și alte instrumente financiare a restaurării/reabilitării și/sau punerii în valoare a obiectivelor de patrimoniu din comuna Vinători - Valorificarea resurselor naturale locale pentru punerea în valoare a specificului local (ex. pomi din soiuri locale și/sau zonale pentru aliniamente stradale) - Posibilități de finanțare din fonduri nerambursabile pentru înființare centru meșteșugăresc necesar restaurării clădirilor tradiționale, de patrimoniu (cursuri de calificare în meserii locale, ateliere, dotări, etc.); - Atragerea investițiilor în urma finalizării infrastructurii edilitare - Responsabilizarea populației pentru activități rurale specifice (măturat în fața casei, curățat șanțuri proprii, etc.) - Eficientizarea energetică a clădirilor aflate în proprietate publică; - Oferirea de locuri de muncă localnicilor în timpul și după execuția proiectelor de infrastructură - Aplicarea standardelor europene specifice activităților pentru situații de urgență și identificarea unor posibili parteneri în acest scop	- Durată mare de execuție a lucrărilor de canalizare - Autoritățile locale să nu găsească finanțare pentru terminarea și/sau modernizarea infrastructurii de rețele edilitare - Deteriorarea stării resurselor naturale (sol, biodiversitate, apă) - surse tradiționale de dezvoltare locală; - Populația să nu poată suporta tarifele de furnizare a serviciilor de apă -canal - Fonduri insuficiente alocate pentru protecția mediului;

- Înregistrarea produselor agro-alimentare tradiționale și „protejarea” mărcii acestora la nivel național și European - Crearea unei bucătării comunitare de procesare a legumelor și fructelor, autorizată sanitar-veterinar - Amenajare și dotare platforma de gunoi de grajd, în sprijinul fermierilor locali - Facilitarea înființării de întreprinderi sociale pe raza comunei - Atragerea de investiții în agricultură și stimularea procesului de asociere a producătorilor - Campanii de conștientizare și educare a populației asupra colectării selective a deșeurilor și prevenirii producerii deșeurilor; - Organizarea de acțiuni periodice de voluntariat la nivelul comunității destinate protecției mediului - Curățarea peiriodică a văilor - Creșterea numărului de coșuri de gunoi și containere pentru colectare selectivă pe raza comunei - Dezvoltarea unor sisteme de valorificare energetică a deșeurilor (ex. instalații pt. captarea biogazului) - Amenajarea de spații de joacă pentru copii în toate satele componente - Elaborarea, adoptarea și publicarea pe site-ul comunei a unui regulament local referitor la implicarea publicului în elaborarea sau revizuirea planurilor de urbanism sau de amenajare a teritoriului	

2. Servicii pentru populație

Situații de urgență - Există un Serviciu Voluntar pentru Situații de Urgență (SVSU) - Implicarea autorității publice locale în susținerea funcționării SVSU Ordine și siguranță publică - Existența postului de poliție local Servicii medicale/sănătate - Funcționarea a trei cabinete medicale umane, a unei farmacii umane și a unui cabinet medical veterinar - Existența personalului medical de specialitate - Colaborarea bună a cadrelor medicale cu autoritatea publică locală Servicii sociale - Organizarea activității de asistență socială din primărie conform legislației în vigoare - Existența spațiilor disponibile pentru implementarea unui program de tipul „after school” (școală după	Situații de urgență - Dotarea inadecvată a SVSU local - lipsă sediu, lipsă autospecială pentru intervenții și alte dotări - Nivel redus de cunoaștere și respectare a normelor de protecție civilă în comunitate (populație, agenți economici) Ordine și siguranță publică - Număr mare de accidente rutiere produse pe raza comunei Vinători - Număr insuficient al personalului care asigură paza și ordinea publică, la nivel de comună (mai ales în satele aparținătoare - Lipsă sistem de supraveghere video în comună Servicii medicale/sănătate - Lipsa punctelor sanitare în satele aparținătoare și accesul dificil al grupurilor vulnerabile din aceste sate la cabinetele medicale din Vinători în lipsa unui mijloc de transport în comun - Lipsa unui cabinet stomatologic în comunitate - Lipsa unui centru de recuperare (ex. fizioterapie) - Lipsa dotărilor moderne ale cabinetelor (ex. ptr. ecografie, EKG, ș.a.) - Lipsa accesului la servicii medicale a persoanelor fără acte de stare civilă (certificate de naștere, cărți de identitate)- persoane care nu sunt incluse în sistemul de asigurări sociale Servicii sociale

școală) și/sau a unui Centru de zi pentru dezvoltarea serviciilor sociale adresate grupurilor vulnerabile - Lipsa coeziunii sociale	- Dependența de o formă de asistență socială a unui număr foarte mare de beneficiari - Există încă multe persoane fără certificate de naștere și cărți de identitate - Lipsa unui Serviciu Public Comunitar Local de Evidența Persoanelor (SPCLEP) - Absența serviciilor educaționale extrașcolare, in- sau nonformale adaptate grupurilor defavorizate/vulnerabile; - Rata scăzută de promovabilitate școlară, respectiv rata mare de absenteism și abandon scolar - Neimplicarea parohiilor și a mai multor structuri asociative (inclusiv organizații neguvernamentale locale) în susținerea activităților de asistență socială la nivelul comunei; - Lipsa unor servicii sociale, altele decât ajutoarele de la stat, care să deservească grupurile cu vulnerabilitate crescută din comună (comunitatea rromă, familiile cu dificultăți socio-economice, copiii care abandonează școala); - Lipsa unor locuințe sociale, fapt care a condus la ocuparea abuzivă de către populația din grupuri vulnerabile a clădirilor proprietate privată a etnicilor germani plecați în străinătate și, în cele din urmă la distrugerea clădirilor - Clădiri improprii locuirii, care necesită reabilitări, cu rezidenți numeroși. - Lipsa facilităților de transport și acces în instituții publice a persoanelor cu handicap locomotor - Concentrarea activităților Biroului de Asistență Socială pentru gestionarea prestațiilor, în detrimentul eforturilor de dezvoltare a serviciilor sociale

Servicii de educație - Infrastructura școlară și corp didactic din zonă, existența de licee în orașul cel mai apropiat: Sighișoara - Existenta unui teren de sport pentru elevi în imediata vecinătate a școlii - Asigurarea transportului gratuit la școală, cu microbusul școlar, pentru copiii din satele aparținătoare	- Lipsa valorificării resurselor umane voluntare și a parteneriatelor în activitatea serviciilor sociale (publice sau private) - Neimplicarea voluntară a populației pentru susținerea activităților serviciilor sociale și neasumarea de către agenți economici locali și ONG-uri a responsabilității sociale; - Neasumarea rolului și ineficiența consiliului consultativ format la nivelul comunității pentru susținerea serviciilor sociale - lipsa unor acțiuni specifice pentru persoanele cu dizabilități sau nevoi speciale din comună; - Lipsa unui Centru de zi pentru persoane cu nevoi speciale și pentru vârstnici - Lipsa unui Cămin de bătrâni Servicii de educație - Grad redus al activităților extrașcolare ale elevilor și implicarea redusă a cadrelor didactice în activități de acest gen în lipsa unei forme de recompensă materială - Oferta de servicii de formare, perfecționare, specializare profesională este redusă la proiectele ONG-urilor active la nivel local; - Nevoie reabilitare și modernizare școala - Lipsa parteneriatelor educaționale (public - private), a furnizorilor de formare profesională; - Absolvenți ai școlilor profesionale/grupurilor școlare fără cunoștințe practice temeinice; - Plecarea părinților la muncă în străinătate, cu efecte asupra performanțelor școlare ale copiilor - Abandon școlar în creștere, mai ales al elevilor din comună înscriși la un liceul

Servicii culturale - Există infrastructura destinată activităților culturale - Dotarea Căminelor culturale din comuna cu mese, scaune și sistem de sonorizare - Existenta unui ansamblu focloric local - Existența spațiilor și a terenurilor disponibile pentru crearea infrastructurii cu rol social;	sau școală profesională din oraș, în lipsa posibilităților materiale ale familiei pentru asigurarea transportului - Lipsa de interes a părinților pentru situația școlară a elevilor; Violența fizică și verbală în rândul elevilor și părinților Servicii culturale - Nu mai functioneaza biblioteca comunala - Lipsa actiuni culturale in comunitate - Lipsa unui referent cultural sau a unui coordonator al activităților culturale din comunitate, implicit lipsa managementului proiectelor culturale la nivel local - Interes local relativ scăzut pentru păstrarea meșteșugurilor și ocupațiilor tradiționale - Resurse financiare locale insuficiente pentru realizarea de investiții în domeniul cultural;
Oportunități - Existența finanțărilor nerambursabile in perioada de programare 2021-2027 - Existența bazei legale pentru înființarea unui Serviciu Public Comunitar Local de Evidența Persoanelor (SPCLEP) - Accesarea de finanțări nerambursabile pentru dezvoltarea de către administrația publică locală a două servicii sociale: un program tip „after school” (poate fi imlementat și de către școală) și un Centru de zi pentru persoane din grupuri vulnerabile - Dezvoltarea unui sistem de îngrijire medico-socială de tip „home care” la domiciliu pentru persoanele vârstnice dependente, cu venituri modeste, lipsite de suport informal real (vecini, rude, prieteni) sau vârstnici bolnavi care	Amenințări - Creșterea riscului producerii de infracțiuni ca urmare a diversificării/ extinderii activităților economice din comună, în detrimentul celor culturale - Dificultăți în activitățile de evidență a populației (în lipsa unui SPCLEP) - Procedurile birocratice impuse prin legislația în privința asistenței sociale și a serviciilor sociale - Neîncrederea comunității în serviciile sociale oferite duce la imposibilitatea funcționării acestora -

necesită îngrijire de durată, fiind imobilizați la pat - Înființarea unei cantine sociale, școlare - Cadrul legislativ pentru dezvoltarea de noi servicii sociale (publice, private sau în parteneriat) și susținerea acestora de către comunitate - Inițierea de parteneriate (interne și externe) pentru susținerea serviciilor sociale și schimb de experiență în domeniu - Creșterea interesului pentru deschiderea de cabinete medicale/puncte sanitare în comună - Derularea unor parteneriate cu agenți economici locali pentru instruirea practică a elevilor din ciclul liceal - Sprijinirea demersurilor de formare continuă ale cadrelor didactice; - Susținerea participării elevilor la competiții naționale și internaționale - Accesarea programelor naționale și europene de finanțare pentru promovarea culturii și tradițiilor locale, investiții în conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural imobil - Dezvoltarea parteneriatelor pentru desfășurarea de schimburi culturale - Valorificarea în scop turistic a potențialului cultural al comunei - Definirea unei agende culturale locale a comunei - Stimularea inițiativelor care activează spiritul de comunitate: evenimente locale, acțiuni, întâlniri comunitare - Organizarea de cursuri de calificare pentru tineri - Organizarea de cursuri de formare profesională în domeniul construcțiilor tradiționale - Inițierea de activități de educație non-formală pentru copii și tineri	

- Optimizarea numărului de personal implicat în asigurarea siguranței și securității cetățenilor, precum și a dotărilor aferente - Realizarea unui sistem de supraveghere video în comună	

3. Turism

Puncte tari	Puncte slabe
- Existența unor arii protejate: suprapunerea ssocia cu situri Natura 2000 SCI și SPA - Comuna este strabatuta de traseul de drumetie Via Transilvanica - 2 portiuni, una de 3,5 km si una de 8 km - ONG-uri active în zonă pentru promovarea turistică, precum Fundatia Mihai Eminescu Trust - Includerea comunei în potențiala destinație ecoturistică Colinele Transilvaniei	-Numar foarte mic al unitatilor de cazare in comuna - Lipsa unui Centru de informare si promovare turistica local - Lipsa ghizilor turistici locali -Facilități/servicii pentru turiști (informare, consiliere, parcări, curățenie - igienă, toalete, acces, intervenții medicale, etc.) majoritar precare, insuficiente, neadecvate; - Lipsa traseelor turistice tematice, marcate corespunzător - Calitate redusă a serviciilor turistice furnizate în comună (lucrători neinstruiți, inclusiv informarea și consilierea turiștilor); - Staționare ocazională sau de scurtă durată a turiștilor în comună - Grad relativ scăzut de cunoaștere a unei limbi străine de circulație internațională de către lucratorii în turism (ex. personalul pensiunilor) - Lipsa colaborare scăzută între funizorii de servicii turistice din comună

	- Probleme generate de lipsa infrastructurii de bază: canalizare, colectare deșeuri; penuria de apă
Oportunități	Amenințări
- Dezvoltarea unei structuri comune pentru promovarea turismului - Creșterea calității acțiunilor pentru punerea în valoare a atracțiilor turistice ale comunei Vinători - Dezvoltarea resurselor umane din turism - Inițierea de parteneriate public-private pentru dezvoltarea turismului în comună - Programe de calificare și perfecționare a forței de muncă din unitățile de cazare și alimentație publică - Construirea și dotarea unui Centru local de informare și promovare turistică - Amenajarea de trasee de biciclete în comuna și conectarea lor la rețeaua de trasee din zona - Finanțări nerambursabile disponibile pentru amenajarea de spații de agrement, de petrecere a timpului liber și includerea de noi locații în circuitul turistic (fântâni, puncte de observare a faunei, lacuri de pescuit, photo-hunting, ș.a.); - Consultanță pentru accesarea de fonduri pentru restaurarea obiectivelor de interes major pentru turiști și pentru comunitate	- Promovarea unor forme de turism nesustenabil, care să dăuneze resurselor naturale și culturale ale comunei - Schimbări legislative care nu sunt în beneficiul turismului local - Lipsa de corelare între programe locale, județene și naționale de dezvoltare a turismului; - Criză economică prelungită - poate avea un impact asociat asupra fluxului de turiști

4. Resurse umane; societatea civilă

Puncte tari	Puncte slabe
Resurse umane - Multietnicitate, diversitatea cultelor religioase; - Proportie mare a populației cu potențial de muncă și a populației tinere; - Densitate mică a populației/nr de locuitori/km²	Resurse umane - Scăderea continuă a numărului populației în ultimii 10 de ani; - Reducerea numărului de locuitori ai comunei și schimbarea structurii pe grupe de vârste (populația tânără)

- Procent echilibrat al structurii pe sexe - Raport echilibrat între populația de până în 24 de ani și populația cuprinsă în intervalul de vârstă 25 - 44 ani	de persoane până în 40 de ani este în creștere) - Nivel ridicat de șomaj și de persoane inactive - Peste 50% din persoanele ocupate activează în agricultură, silvicultură și pescuit - Forța de muncă activă (calificată, angajată legal) îmbătrânită și în scădere - Grad mare de depedență a persoanelor din comunitate față de prestațiile sociale
Societate civilă - Inițiative de dezvoltare comunitară (structuri public - private și procese decizionale) - Implicarea unor ONG-uri în derularea de proiecte comunitare (MET, Archita Hunt)) atragerea de fonduri pentru sectorul privat și public (GAL) - existența unor „persoane resursă” în comunitate	Societate civilă - Neîncrederea localnicilor în privința posibilităților de acțiune ale structurilor asociative (mai ales a cooperativelor - importante pentru obținerea subvențiilor) - Absența campaniilor de informare - conștientizare/consultări publice pe teme de interes local; - Coeziune socială scăzută: absența unei „culturi a voluntariatului” și implicare civică scăzută a populației;
Oportunități	Amenințări
- Dezvoltarea și profesionalizarea resurselor umane prin programe educaționale în funcție de cerințele pieței muncii și în domenii cu potențial de creștere (aptitudini de antreprenariat, servicii sociale și de îngrijiri medicale, turism, industrie culturală, energii regenerabile, tehnologia ITC, limbi străine, etc. - Facilitarea dialogului între reprezentanții societății civile din comună și persoane din exterior	- Migrația locuitorilor în mediul urban sau în afara țării - Creșterea șomajului

Resurse financiare

Puncte tari	Puncte slabe
- Experiență în atragerea și managementul resurselor financiare nerambursabile (proiecte și programe) - Apariția și dezvoltarea investițiilor private în agricultură, turism - creșterea aportului la bugetul local; - Aport relativ mare al activităților economice tradiționale la bugetul local: agricultură, silvicultură, turism - Venituri la bugetul local din managementul resurselor naturale publice (ex. pasuni, pădurile UAT).	- Venituri variabile de la an la an - dificultate majoră în lansarea unor investiții - Valorificarea financiară minimală pe plan local a produselor/ serviciilor agricole, silvico - cinegetice - Capacitate partenerială scăzută de atragere a resurselor financiare nerambursabile (din alte programe decât PNDR/ PNI): dificultatea prefinanțării și a cofinanțării implementării proiectelor cu finanțare externă; - Pierderea obiceiurilor de economisire tradiționale și de evaluare a investițiilor pe baza calității acestora.
Oportunități	Amenințări
- Accesarea programelor de finanțare disponibile în perioada 2021-2027 - Prioritizarea finanțării obiectivelor în funcție de impactul asupra calității vieții locuitorilor comunei	- Resurse financiare proprii insuficiente din partea u.a.t pentru asigurarea cofinanțării - poate descuraja autoritatea publică locală în demararea investițiilor

CAPITOLUL III – VIZIUNE, PRIORITĂȚI ȘI OBIECTIVE

3.1. VIZIUNEA

Dezvoltarea durabilă a comunei Vinători, județul Mureș prin integrarea și punerea în valoare a resurselor naturale, culturale și comunitare locale

3.2. PRIORITĂȚI DE DEZVOLTARE

În urma realizării analizei diagnostic și a analizei SWOT au fost definite principalele direcții strategice de dezvoltare pe termen scurt, mediu și lung pentru comuna Vânători, astfel:

- 1) Dezvoltarea, dotarea, modernizarea infrastructurii și a rețelelor utilitare pentru populație în comuna Vânători, județul Mureș
- 2) Dezvoltarea resurselor umane prin acțiuni de educație pentru copii, tineri și adulți, creșterea oportunităților de ocupare a forței de muncă locale, încurajarea investițiilor publice și private, a structurilor de economie socială și implicare comunitară
- 3) Modernizarea serviciilor administrației locale în vederea creșterii accesului populației la servicii publice

3.3. OBIECTIVE¹¹

Dezvoltarea infrastructurii și a rețelelor utilitare pentru populație în comuna Vânători, județul Mureș

Obiective:

- a. Construirea, extinderea, modernizarea infrastructurii de apă, canalizare și drumuri din comuna Vânători, județul Mureș
- b. Creșterea atractivității investiționale a comunei Vinători, județul Mureș prin asigurarea infrastructurii tehnico -edilitare și economice necesare și încurajarea afacerilor locale
- c. Conservarea patrimoniului cultural material și imaterial al satelor componente prin reabilitarea patrimoniului construit, susținerea și diversificarea produselor și a serviciilor, revitalizarea obiceiurilor, tradițiilor, meșteșugurilor
- d. Valorificarea durabilă a resurselor naturale ale comunei în vederea creșterii atractivității și competitivității sectoarelor economice principale- agricultură, silvicultură și servicii
- e. Dezvoltarea și promovarea de servicii turistice de calitate
- f. Punerea în valoare a identității culturale locale și creșterea coeziunii sociale prin acțiuni specifice de promovare, informare și cooperare, evenimente, întruniri comunitare

Dezvoltarea resurselor umane prin acțiuni de educație pentru copii, tineri și adulți, creșterea oportunităților de ocupare a forței de muncă locale, încurajarea investițiilor publice și private, a structurilor de economie socială și implicare comunitară

Obiective:

- a. Desfășurarea de programe și proiecte educaționale pentru adulți, tineri și copii din comună: after-school, Centre de zi și rezidențiale, programe de formare profesională pentru toate categoriile de populație (cu accent pe meserii căutate pe piața muncii locală/regională)

¹¹ Obiectivele sunt corelate fiecărei priorități strategice de dezvoltare

- b. Creșterea angajabilității în rândul locuitorilor comune Vânători, județul Mureș
- c. Promovarea de parteneriate și acțiuni de cooperare pentru creșterea numărului de locuri de muncă în comunitate și îmbunătățirea calității vieții locuitorilor comunei Vinători, județul Mureș
- d. Susținerea incluziunii și a coeziunii sociale la nivelul comunității prin oferirea de posibilități recreative pentru locuitori, regenerarea identității locale și promovarea activităților social-culturale locale

1) **Modernizarea administrației locale în vederea îmbunătățirii accesului populației la servicii publice**

Obiective:

- a. Creșterea capacității administrației publice locale de management integrat al resurselor culturale și naturale ale comunei și implementarea de soluții inovative
- b. Promovarea unui mod de lucru transparent, pozitiv și participativ al guvernării locale pentru îndeplinirea obiectivelor din strategia de dezvoltare locală a comunei
- c. Încurajarea și promovarea parteneriatelor pentru asigurarea unei bune guvernări locale, profesionalizarea autorităților publice locale, schimb de informații și de experiență

CAPITOLUL IV - PROCESUL DE ELABORARE A STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ

În acest proces de elaborare a Strategiei de dezvoltare locală a comunei Vinători, o primă etapă a constat în culegerea datelor atât de la beneficiarii direcți prin intermediul chestionarului online și offline cât și din surse statistice oficiale care să permită o analiză cât mai detaliată a resurselor comunei. S-au urmărit elemente de analiză a teritoriului (forme de relief, plasare geografică, climă, sol, resurse naturale), populația (creștere sau scădere demografică), caracteristici de mediu (potențial economic, turistic și de agromediu), patrimoniu arhitectural și cultural (edificiile principale, monumentele arhitecturale remarcabile, meșteșuguri și meserii locale tradiționale, elemente de identitate locală), patrimoniu imaterial (tradiții, port popular sărbători locale inclusiv posibilități și modalități de revitalizare) economia locală.

Pentru realizarea analizei socio-economice a teritoriului comunei Vinători, au fost necesare obținerea unor date statistice de la următoarele instituții:

- Registrul Agricol
- Compartimentul de asistență socială al Primăriei
- Școala Gimnazială
- Direcția Județeană de Statistică Mureș
- Oficiul Registrului Comerțului Mureș

Odată cu realizarea unei analize a datelor puse la dispoziție de către instituțiile aminte mai sus a urmat aplicarea de chestionare locuitorilor comunei pentru a identifica nevoile acestora pentru o mai bună desfășurarea a vieții din punct de vedere socio-economic. Toate mențiunile făcute de către respondenți au fost cuprinse în analiza SWOT

În etapa de culegere, centralizare, analiză și definire a portofoliului de proiecte pentru perioada 2021-2027 s-au luat în considerare și informațiile puse la dispoziție de fundația Mihai Eminescu Trust, culese în urma consultărilor publice realizate în satul Archita în cadrul proiectelor comunitare pe care fundația le implementează.

În ultima etapă a elaborării Strategiei de Dezvoltare Locală a Comunei Vinători au fost centralizate, analizate și interpretate chestionarele, a fost întocmită analiza SWOT pentru fiecare domeniu de intervenție, a fost prezentată complementaritatea și sinergia cu obiectivele altor strategii/programe/politici care vizează teritoriul și s-a organizat o consultare publică din data de 16 februarie 2022 la sediul primăriei.

CAPITOLUL V - DISPOZITIVUL DE COMUNICARE ȘI INFORMARE

Dispozitivul de comunicare și informare trebuie să corespundă regulilor procedurale minimale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale în cadrul autorităților publice locale, alese (Consiliul Local Vinători) sau numite/angajate (Primăria Vinători), în raporturile stabilite cu cetățenii și asociațiile legal constituite ale acestora - beneficiari ai deciziei administrative.

În conformitate cu scopul și principiile Legii nr. 52 din 2003 privind transparența decizională în administrația publică, autoritățile locale trebuie să fie responsabile față de cetățean și să stimuleze participarea activă a cetățenilor în procesul de luare a deciziilor administrative și în procesul de elaborare a actelor normative (proiectele de hotărâre, în cazul comunelor).

Menținerea unui nivel de comunicare corect și eficient cu cetățenii din comună este importantă pentru înțelegerea hotărârilor și a deciziilor care sunt luate de Consiliul Local și/sau de primar, facilitarea implicării locuitorilor în acțiuni comunitare ș.a. Mesajele transmise trebuie adaptate categoriilor de public: publicul larg (întreaga comunitate: de ex. anunțarea tarifelor pentru serviciul de alimentare cu apă) sau segmente bine definite de public (ex.: atunci când vrem să anunțăm facilitățile fiscale aprobate de autoritatea publică locală pentru proprietarii care restaurează corect clădiri de patrimoniu).

La nivelul Primăriei Vinători nu există un birou de comunicare sau de relații cu publicul și mass-media și nici o strategie sau regulament privind comunicarea internă și externă a instituției. Cea mai utilizată modalitate de comunicare cu cetățenii este afișajul la avizier. În urma consultării publice desfășurate în etapa de elaborare a Strategiei, s-a evidențiat **dorința locuitorilor comunei de a fi organizate, cel puțin semestrial, întruniri publice în fiecare sat între reprezentanții primăriei, consilieri și membrii comunității.**

Un factor important în asigurarea comunicării între autoritatea publică și comunitatea locală este site-ul oficial al comunei: <https://www.comunavinatori.ro/> În dezvoltarea acestuia, este esențială comunicarea de bază cu privire la modalitatea de actualizare a informațiilor și a responsabilităților administratorilor paginii la nivelul informației disponibile.

Site-ul trebuie să ofere informații permanent actualizate și detaliate referitoare **la**

□ Activitatea Primăriei și a Consiliului Local

- Inițiativele/ proiectele/programele de dezvoltare locală, informații despre bugetul local, inclusiv oportunitățile de participare a publicului la stabilirea bugetului, etc.
- Orarul de lucru al primăriei și ale instituțiilor de la nivelul județului și a modificările care survin după caz;
- Postarea unui formular online sau punerea la dispoziție a unei adrese de e-mail pentru a primi întrebări sau opinii din partea cetățenilor;
- Oferta turistică a comunei Vinători, prin prezentarea obiectivelor cultural-istorice și naturale din comună și a agendei culturale locale;
- Tarife ale furnizorilor de servicii etc.;
- Comunicate de presă; anunțarea activităților, proiectelor evenimentelor în care administrația locală este implicată direct sau prin partenerii săi;

Măsuri/Acțiuni sugerate pentru a fi aplicate de către administrația publică locală:

- Crearea și administrarea unei pagini social media oficiale (ex. facebook) a comunei, ca sursă de informare constantă a cetățenilor cu privire la proiectele, deciziile, informările administrației publice locale, corect administrată din punct de vedere al conținutului și al moderării postărilor
- Desemnarea unei persoane care să se ocupe de comunicarea „în afara” instituției- să elaboreze și să transmită comunicate de presă, să ofere legitim, în numele administrației locale, răspunsuri la solicitări, să organizeze minimum o conferință de presă anual, ș.a.
- Elaborarea unei strategii de relații publice a Primăriei comunei Vinători, pentru creșterea capacității de comunicare susținută, diversificarea metodelor tradiționale de comunicare cu metode bazate pe colaborare cu alte entități care dețin logistica necesară creșterii accesului populației la informație: puncte de oprire sau tranzit pentru microbuze/autobuze, mijloace de transport în comun, resurse umane de încredere și prezente în spațiul public, relații internaționale instituționalizate. Pentru alegerea celei mai bune strategii de relații publice este utilă aplicarea de chestionare membrilor comunității prin care să se identifice modalitățile de comunicare preferate, periodicitatea transmiterii informațiilor, ș.a.
- Promovarea potențialului turistic, cultural și investițional al comunei pe site-uri specializate în domeniu
- Invitarea mass-media la activitățile derulate de administrația locală sau de partenerii săi, organizarea cel puțin a unei conferințe de presă anual
- Funcționalizarea locurilor de afișaj stabilite de primărie în fiecare din satele componente ale comunei
- Folosirea elementelor de identitate vizuală a administrației publice locale pe documentele scrise, oficiale, transmise sau publicate (antet prestabilit, formule de adresare, sigla comunei ș.a.)
- Identificarea spațiilor disponibile și potrivite pentru a găzdui diverse evenimente, cum ar fi întrunirile publice cu cetățenii;

Instrumente de comunicare ce pot fi utilizate de administrația locală, adaptate la specificul local:

- *Comunicarea electronică* - are avantajul de crește calitatea și timpul de răspuns al serviciilor de relații publice oferite .
- *Ședințe ale Consiliului Local on line* - este necesară dotarea cu aparatura necesară pentru înregistrarea și transmiterea ședințelor publice, precum și personal instruit în acest sens
- *Comunicate și conferințe de presă*
- *Stagii de de internship* pentru liceeni sau studenți în cadrul unor birouri din instituție. Un astfel de program poate oferi tinerilor o experiență practică privind activitatea unei instituții publice; totodată, stagiarii pot prelua, unde este posibil și pentru perioade scurte, o parte din atribuțiile personalului primăriei
- *Consultarea periodică a cetățenilor* în cadrul unor întruniri organizate periodic în fiecare sat component
- *Dezbaterile publice* - sunt un instrument important pentru asigurarea democrației participative (guvernare locală „cu, pentru și prin cetățeni”)
- *Sondajele de opinie*
- *Focus - grupurile* (interviurile de grup focalizate pe o temă anume) - sunt întâlniri interactive cu grupuri mici de cetățeni, moderate de un facilitator
- *Comitetele multisectoriale* - de ex. pentru organizarea de evenimente locale
- *Solicitarea de informații și sugestii din partea cetățenilor* - pe email, prin cutii poștale instalate la primărie sau în alte locuri din comună

CAPITOLUL VI - OPORTUNITĂȚI DE FINANȚARE PENTRU NEVOILE DE DEZVOLTARE LOCALĂ IDENTIFICATE PRIN STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A COMUNEI VINĂTORI, JUDEȚUL MUREȘ PENTRU PERIOADA 2021-2027

Strategia de Dezvoltare Locală 2021-2027 are în vedere valorificarea potențialului real de dezvoltare al comunei Vinători, fiind totodată un instrument necesar pentru accesarea programelor de finanțare disponibile în perioada de programare financiară 2021-2027.

Strategia ia în considerare resursele și nevoile comunei și stabilește viziunea de dezvoltare a comunei Vinători, obiectivul general și obiectivele specifice de atins până în anul 2027 și propune măsurile necesare pentru atingerea obiectivelor.

Procesul de planificare pentru perioada de programare 2021-2027 a fost coordonat de Primăria comunei Vinători și a fost unul participativ, implicând Primăria și Consiliul Local, școala, ONG-uri, agenți economici și locuitori ai comunei din toate categoriile sociale.

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Vinători include o Listă orientativă a proiectelor prioritare din comună ce vor putea fi finanțate în perioada 2021-2027 și o estimare a necesarului de finanțare pentru aceste investiții.

În vederea dezvoltării durabile a comunei Vinători, pentru perioada de finanțare 2021-2027 este necesară elaborarea și finanțarea inclusiv a proiectelor integrate care să contribuie la realizarea priorităților și măsurilor incluse în Strategia de Dezvoltare Locală.

Resursele fondurilor europene structurale și de investiții (ESI) de care România dispune în exercițiul financiar 2021-2027 (în continuitatea programelor aferente perioadei 2014-2020) sunt:

PNRR - Planul Național de Redresare și Reziliență - <https://mfe.gov.ro/pnrr/>

Programe Operationale Nationale

POR - Programul Operational Regional

PODD - Programul Operational Dezvoltare Durabila

POT - Programul Operational Transport

POCIDIF - Programul Operational Crestere Inteligenta, Digitalizare si Instrumente Financiare

POS - Programul Operational Sanatate

POEO - Programul Operational Educatie si Ocupare

POIDS - Programul Operational Incluziune si Demnitate Sociala

POTJ - Programul Operational Tranzitie Justa

PNS - Planul National Strategic

Fonduri sub management European Direct

CEF - Facilitatea pentru Interconectarea Europei

CERV - Programul European pentru Cetateni, Egalitate, Drepturi si Valori

UIA - Actiuni Urbane Inovative

MEFER - Mecanismul European pentru Finantarea Energiei Regenerabile

BEI - Banca Europeana pentru Investitii

FEGA - Fondul European pentru Garantare Agricola

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ LEADER

Comuna Vinători este unul dintre membrii fondatori ai GAL Dealurile Târnavelor, Strategia de Dezvoltare Locală a microregiunii fiind disponibilă pe www.tarnava-mare.ro.

Potențiale surse de finanțare pentru unități administrative teritoriale de la BUGETUL DE STAT - accesibile în funcție de decizia lansării sau revocării lor de către autoritățile de management/ ministere:

Programul National de Investiții Anghel Saligny- <https://www.mdlpa.ro/pages/anghelsaligny>

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor www.mmediu.ro, www.afm.ro

Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice www.mdrap.ro

ADMINISTRAȚIA FONDULUI CULTURAL NAȚIONAL - „gestionează Fondul Cultural Național (FCN), care se constituie din contribuțiile colectate de la operatorii economici prevăzuți de art. 21 alin (1) din OG nr. 51/1998. În fiecare lună, contribuabilii vizați de dispozițiile ordonanței au obligația să calculeze, să declare și să vireze cotele din veniturile realizate în bugetul FCN. Sumele astfel colectate sunt utilizate pentru *finanțarea nerambursabilă a programelor, proiectelor și acțiunilor culturale.*” (www.afcn.ro)

PLAN LOCAL DE ACȚIUNE PENTRU IMPLEMENTAREA STRATEGIEI PORTOFOLIUL DE PROIECTE

Proiectele de investiții propuse se pot realiza individual sau prin programe de investiții integrate, cu finanțare nerambursabilă obținută fie prin fonduri europene, fie prin fonduri guvernamentale.

Lista proiectelor propuse pentru implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală a Comunei Vinători 2021-2027¹²

Nr.crt.	Proiect ¹³	Obiectiv și activități propuse	Posibile surse de finanțare în perioada 2021 - 2027 ¹⁴
	Reabilitare, modernizare și servicii de întreținere drumuri și străzi din comuna Vânători	Pietruire, asfaltare, pavare drumuri și străzi Dotarea serviciului public de întreținere drumuri și deszăpezire	PNS 2021-2027, Programul Anghel Saligny
1	Canalizare menajeră, stație de epurare	Amenajarea rețelei comunale de apă uzată/canalizare în comuna Vânători	PNS 2021-2027, Programul Anghel Saligny
2	Extindere și modernizare rețea de alimentare cu apă potabilă în localitatea Vânători	Extinderea rețelei comunale prin: - Suplimentare sursă de apă - Extindere rețea - Realizare branșamente	PNS 2021-2027, Programul Anghel Saligny
3	Construire rețea de apă în satele Soard, Mureni, Feleag, Archita	- Realizarea și operaționalizarea rețelei, realizarea branșamentelor pentru populație, instituții locale	PNS 2021-2027, Programul Anghel Saligny

¹² Lista nu este exhaustivă, putând fi completată în funcție de nevoile identificate pe parcursul implementării Strategiei de Dezvoltare Locală

¹³ Denumirile proiectelor nu sunt definitive, ele sunt propuneri și pot fi reformulate în funcție de cerințele specifice ale programului de finanțare în cadrul căruia vor fi depuse

¹⁴ Sursele de finanțare menționate nu sunt exhaustive

	Reabilitare, modernizare dotare și schimbare destinație clădirea fostului CAP	Lucrări de reabilitare, achiziție de dotări, schimbare de destinație clădire în școală	POR, PNS 2021-2027, buget local
4	Reabilitare, modernizare, dotare unități școlare din comuna Vânători	Reabilitare, creșterea confortului termic prin adoptarea surselor de energie verde Achiziție de dotări- echipamente moderne pentru predare-învățare, formare profesională copii, tineri, cadre didactice	POR, PNS 2021-2027, buget local, PNRR
5	Amenajare de șanțuri, podețe, trotuare de pe raza comunei Vânători	Amenajare șanțuri Construire/reabilitare poduri și podețe Amenajare trotuare	PNS 2021-2027 S, Programul Anghel Saligny
6	Amenajare, dotare zone verzi, spații verzi, locuri de joacă în comuna Vânători	Amenajarea spațiilor verzi, parcuri în satele componente Dotare cu mobilier urban Amenajare locuri de joacă pentru copii în satele componente, dotarea cu echipamente de joacă Plantarea de pomi fructiferi - soiuri tradiționale (ex. meri, peri) la aliniamentele stradale	PNS 2021-2027 , LEADER - GAL DT
7	Amenajare si dotare platforma comunala pentru gunoi de grajd	Identificarea și amenajarea terenului, achiziția de dotări pentru operarea platformei	PNRR, PNS 2021-2027, PNRR
8	Reabilitarea/modernizarea drumurilor de exploatație agricolă și a drumurilor forestiere	Creșterea competitivității sectorului agricol prin îmbunătățirea accesibilității exploatațiilor agricole; Modernizarea și adaptarea căilor de acces; Asigurarea unei bune aprovizionari și un acces mai facil către consumatori și piețele de desfacere;	PNS 2021-2027
9	Dotarea SVSU	Dotarea cu echipamente specifice a Serviciului Voluntar pentru Situații de Urgență	PNS 2021-2027 LEADER - GAL DT

		Creșterea calității și eficienței intervențiilor de urgență	
10	Modernizare rețea de iluminat public stradal	Reducerea consumului de energie și a cheltuielilor anuale de întreținere cu iluminatul public stradal ale autorităților publice locale prin modernizarea și eficientizarea sistemelor de iluminat public stradal Canalizații tehnice în zona obiectivelor turistice	PODD, POTJ, PNRR
11	Extinderea conexiunii de bandă largă	Acoperirea de 100% a comunei Vinatori cu infrastructură în bandă largă de mare viteză	POIDS, POCIDIF, PNS 2021-227
12	Transport specializat pentru transportul preșcolarilor	Achiziție mijloc de transport specializat pentru transportul preșcolarilor din satele aparținătoare	LEADER - GAL DT, buget local, programe buget de stat
13	Realizare sistem de supraveghere video	Achiziție sistem de supraveghere și montare camere video în intersecții, pe străzi, etc. din comuna Vinatori în scopul optimizării asigurării ordinii și liniștii publice și a prevenirii și sancționării furturilor și a altor ilegalități	LEADER-GAL DT, PNRR
14	Construire parc fotovoltaic în comuna Vinatori	Amenajare teren, dotarea cu echipamentele necesare, operaționalizarea serviciului	AFM, PNRR
15	Amenajare stații de încărcare autoturisme electrice	Achiziționarea, montarea și operaționalizarea stațiilor	AFM, PNRR
16	Amenajare puncte sanitare în satele aparținătoare	Creșterea calității și accesului populației din satele componente ale comunei la servicii de sănătate prin amenajarea și dotarea infrastructurii de sănătate	Buget local, buget de stat, POR

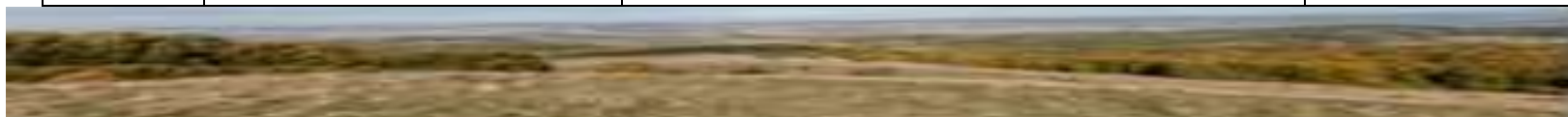

17	Modernizare dispensare umane	Reabilitare, reparații, modernizare clădiri Achiziția de echipamente medicale	POR, POS
18	Amenajare și dotare cabinet stomatologic	Îmbunătățirea accesului populației la servicii medicale Promovarea sănătății în comunitate	Buget local, PNS 2021-2027
19	Construire locuințe sociale	Incluziunea socială a grupurilor dezavantajate Construirea de locuințe sociale	PNRR, POEO
20	Îmbunătățirea infrastructurii educaționale asigurarea facilităților necesare pentru programele de sprijin/remediere sau de tip "Școala după școală" „A doua șansă sau cantina școlară	Creșterea incluziunii sociale a elevilor de etnie rromă din localitate și a elevilor cu posibilități materiale reduse Implementare program „after school” Cantină școlară	POR, PNRR, POEO
21	Construire Centru de zi pentru varstnici	Facilitarea creșterii incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile: rromi, vârstnici, persoane cu dizabilități ș.a. categorii	POR, PNRR, POEO
22	Construire Centru de zi pentru copii și tineri	Amenajare Centre, dotare, asigurarea serviciilor specifice	POR, PNRR, POEO
23	Construire/amenajare/dotare Centru comunitar integrat pentru servicii medicale în comuna Vinători	Construire Centru, amenajare cabinete medicale (medici de familie, stomatologie, punct de recoltare analize medicale, receptie, ș.a.)	PNRR, POS
24	Construire cămin/asezamânt cultural în localitatea Vinători	Construire cămin/așezământ cultural, achiziționarea dotărilor necesare	PNS 2021-2027, POEO

25	Punerea în valoare a patrimoniului cultural imaterial local	Elaborarea de studii și cercetări despre patrimoniul imaterial local Reconstituirea unor tradiții și obiceiurilor locale	AFCN PNS 2021-2027 LEADER /GAL DT
26	Schimburi culturale și acțiuni de colaborare cu alte localități	Inițierea demersurilor de înfrățire cu localități Schimburi culturale cu localități din alte state Activitățile de colaborare, schimb de experiență, transfer de cunoștințe, tehnologie și bune practici entități din alte state, cu activitate relevantă pentru domeniul cultural	Europa pentru Cetățeni Granturi SEE
27	Platformă pentru sortare deșeuri menajere	Facilitarea colectării selective a gunoiului menajer	PNRR Buget local
28	Amenajare și marcare de trasee turistice tematice, construire piste pentru practicarea cicloturismului	Punerea în valoare a obiectivelor turistice din comuna Vinatori și a patrimoniului natural și cultural Amenajare trasee de drumetie și de biciclete	PNRR, PNS 2021-2027
29	Promovarea turistică a comunei	Inițierea punct/centru de informare turistică în satul Archita Elaborarea de materiale de informare și promovare turistică Dezvoltarea serviciilor online de rezervare și asistență turistică Crearea de aplicații online pentru vizitarea obiectivelor turistice din comuna	PNRR PNS 2021-2027 LEADER -GAL DT
30	Soluții de e-guvernare pentru administrația locală - implementare unui sistem GIS (Sistem Informațional Geografic)	Efficientizarea activității administrației locale prin implementarea Registrului Agricol în format electronic și a sistemului GIS integrat, realizarea inventarului digital (GIS) al terenurilor de pe raza UAT-ului - implementarea unei platforme comunicaționale dedicate acestui sistem, la nivelul primăriei	- în parteneriat cu Consiliul Județean Mureș sau printr-o Asociație de Dezvoltare Intercomunitară PNRR

		- instruirea personalului care va utiliza softurile necesare și cel care va asigura mentenanța sistemului	
31	Realizare cadastru general și/sau sistem GIS pentru evidența terenurilor din comună	Creșterea potențialului investițional al comunei Avantaj competitiv pentru absorbția fondurilor nerambursabile Punerea în legalitate a tuturor imobilelor de pe teritoriul comunei și evidența corectă și operativă acestora Creșterea gradului de colectare a impozitelor și taxelor locale	PNRR, PNS 2021-2027
32	Modernizarea serviciilor administrației publice locale	Realizarea sistemului de plată online a impozitelor și taxelor locale Creșterea ratei de utilizare a serviciilor e-guvernare	PNRR, POCIDIF

Proiecte pentru care autoritatea locală este încurajată să inițieze **PARTENERIATE** cu **ONG-uri, autorități județene, parteneri sociali și/sau companii** care promovează responsabilitatea socială:

1	- Educația și conștientizarea locuitorilor comunei privind protecția mediului: acțiuni specifice de promovare, desfășurate de organizații cu expertiză și experiență în domeniu
2	- Acțiuni pentru creșterea coeziunii sociale și stimularea inițiativelor care activează spiritul de comunitate: evenimente locale, acțiuni de voluntariat, întâlniri comunitare
3	- Derularea de programe de ocupare a forței de muncă - în vederea reducerii dependenței grupurilor vulnerabile din comună față de formele de prestații sociale; Îmbunătățirea calității vieții locuitorilor prin crearea de locuri de muncă în comunitate;
4	- Încurajarea, susținerea activităților de educație non-formală/outdoor pentru copii și tineri
5	- O administrație locală prietenoasă - Formare continuă pentru angajații APL și structuri subordonate, inclusiv educație non-formală și activități team-building în scopul creșterii implicării comunitare a acestora;

6	- Susținerea, facilitarea și promovarea oportunităților investiționale pentru mediul privat care aduc plus valoare valorificării resurselor <u>naturale</u> locale • Amenajarea de puncte de procesare lapte și carne • Amenajarea și dotarea „bucătăriilor și/sau a centrelor comunitare” • Susținerea dezvoltării de afaceri locale prin oferirea de facilități de către comună pentru firmele noi din domeniul agricol și non-agricol (producție sau servicii pentru populație) • Consultanță pentru accesarea de fonduri nerambursabile de către sectorul privat • Identificarea de investitori și finanțări pentru exploatarea terenurilor agricole • Încurajarea consumului de produse locale și a asocierii producătorilor • Cursuri de calificare pentru tineri (ex. în domeniul construcțiilor, etc.) în domenii pentru care există cerere pe piața locală/regională • Ecologizarea comunei - ex. prin înscrierea la acțiuni gen „Let’s Do It Romania” • Încurajarea voluntariatului • Promovarea și susținerea înființării de structuri de economie socială

Etape în realizarea unui proiect/ investiții

Pentru realizarea unui proiect/investiții, fie că e vorba de finanțare europeană sau guvernamentală, este necesară parcurgerea câtorva etape și proceduri:

- Fundamentarea nevoii locale, a necesității implementării proiectului
- Includerea în portofoliul de proiecte propus pentru o perioadă de finanțare (în cazul acesta, SDL 2021-2027)
- Identificarea programului de finanțare și coroborarea cu investițiile eligibile ale acestuia
- Evaluarea îndeplinirii criteriilor de eligibilitate pentru accesarea programului respectiv
- Elaborarea documentației tehnico-economice a investiției propuse (Studiu de Fezabilitate/memoriu justificativ/DALI/expertiză tehnică/ proiect tehnic ș.a., după caz)
- Elaborarea documentației pentru obținerea Certificatului de urbanism și a avizelor necesare
- Elaborarea proiectului tehnic de execuție și a detaliilor de execuție a investiției
- Elaborarea documentației de obținere a autorizației de construire pentru realizarea investiției
- Aprobarea prin HCL de către Consiliul Local, a investiției propuse
- Depunerea documentatiei complete solicitate prin Ghidul Solicitantului la Autoritatea de Management a programului în cadrul căruia se depune proiectul
- Desfășurarea procedurilor de achiziție publică cf. Legii privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, cu modificările și completările ulterioare
- Realizarea investiției și recepția (lucrărilor/bunurilor/serviciilor)

CAPITOLUL IX COOPERARE ȘI ÎNFRĂȚIRE

Cooperarea reprezintă o modalitate de a extinde experiențele locale, de a avea acces la informații și idei noi, de a face schimb de experiență și de a învăța din experiența altor comune, orașe, regiuni, țări.

Scopul cooperării este acela de a sprijini inovația, de a dobândi competențe și de a îmbunătăți competențele existente.

Comuna Vinători este interesată de proiecte de cooperare și înfrățire în următoarele domenii (fără ca lista să fie exhaustivă):

- TURISM
- AGRICULTURĂ
- PATRIMONIU MATERIAL SI IMATERIAL
- PRODUSE TRADIȚIONALE ȘI PRODUSE LOCALE
- EDUCAȚIE
- SERVICII SOCIALE
- DEZVOLTARE SOCIO-EDILITARĂ
- ÎMBUNĂȚĂȚIREA ACCESULUI POPULAȚIEI LA SERVICII PUBLICE
- INOVAȚIE

**Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Vînători,
județul Mures 2021 – 2027 a fost aprobată prin Hotărârea
Consiliului Local Vînători nr. ....../.....**

